

မြန်မာ့ အလှိုင်တော်ကျ

ကန်တိုင်း အလှူ

မသန်း (ပညာရေး)

ဒို့တာဝန်အရေးသုံးပါး

- ✿ ပြည်ထောင်စုမပြိုကွဲရေး ဒို့အရေး
- ✿ တိုင်းရင်းသားစည်းလုံးညီညွတ်မှုမပြိုကွဲရေး ဒို့အရေး
- ✿ အချုပ်အခြားအာဏာတည်တံ့ခိုင်မြဲရေး ဒို့အရေး

ပြည်သူ့သဘောထား

- ✿ ပြည်ပအားကိုး၊ ပုဆိန်ရိုး၊ အဆိုးမြင်ဝါဒီများအား ဆန့်ကျင်ကြ။
- ✿ နိုင်ငံတော် တည်ငြိမ်အေးချမ်းရေးနှင့် နိုင်ငံတော်တိုးတက်ရေးကို နှောင့်ယှက် ဖျက်ဆီးသူများအား ဆန့်ကျင်ကြ။
- ✿ နိုင်ငံတော်၏ ပြည်တွင်းရေးကို ဝင်ရောက်စွက်ဖက် နှောင့်ယှက်သော ပြည်ပနိုင်ငံများအား ဆန့်ကျင်ကြ။
- ✿ ပြည်တွင်းပြည်ပအဖျက်သမားများအား ဘုံရန်သူအဖြစ် သတ်မှတ်ချေမှုန်းကြ။

နိုင်ငံရေးဦးတည်ချက်(၄)ရပ်

- ✿ နိုင်ငံတော်တည်ငြိမ်ရေး ရပ်ရွာအေးချမ်းသာယာရေးနှင့် တရားဥပဒေစိုးမိုးရေး။
- ✿ အမျိုးသားပြန်လည်စည်းလုံးညီညွတ်ရေး။
- ✿ ခိုင်မာသည့်ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေသစ်ဖြစ်ပေါ်လာရေး။
- ✿ ဖြစ်ပေါ်လာသည့် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေသစ်နှင့်အညီ ခေတ်မီဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်သောနိုင်ငံတော်သစ်တည်ဆောက်ရေး။

စီးပွားရေးဦးတည်ချက်(၄)ရပ်

- ✿ စိုက်ပျိုးရေးကိုအခြေခံ၍ အခြားစီးပွားရေးကဏ္ဍများကိုလည်း ဘက်စုံဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်အောင် တည်ဆောက်ရေး။
- ✿ ဈေးကွက်စီးပွားရေးစနစ် ပီပြင်စွာဖြစ်ပေါ်လာရေး။
- ✿ ပြည်တွင်းပြည်ပမှ အတတ်ပညာနှင့် အရင်းအနှီးများဖိတ်ခေါ်၍ စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်အောင် တည်ဆောက်ရေး။
- ✿ နိုင်ငံတော်၏စီးပွားရေးတစ်ရပ်လုံးကို ဖန်တီးနိုင်မှုစွမ်းအားသည် နိုင်ငံတော်နှင့် တိုင်းရင်းသားပြည်သူတို့၏ လက်ဝယ်တွင် တည်ရှိရေး။

လူမှုရေးဦးတည်ချက်(၄)ရပ်

- ✿ တစ်မျိုးသားလုံး၏ စိတ်ဓါတ်နှင့် အကျင့်စာရိတ္တမြင့်မားရေး။
- ✿ အမျိုးဂုဏ်၊ ဇာတိဂုဏ်မြင့်မားရေးနှင့် ယဉ်ကျေးမှုအမွေအနှစ်များ၊ အမျိုးသားရေးလက္ခဏာများမပျောက်ပျက်အောင် ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ရေး။
- ✿ မျိုးချစ်စိတ်ဓါတ် ရှင်သန်ထက်မြက်ရေး။
- ✿ တစ်မျိုးသားလုံး ကျန်းမာကြံ့ခိုင်ရေးနှင့် ပညာရည်မြင့်မားရေး။

ပုံနှိပ်မှတ်တမ်း

- စာမူခွင့်ပြုချက်အမှတ် - ၆၀၀၁၈၀၂၁၂
 - မျက်နှာဖုံးခွင့်ပြုချက်အမှတ် - ၆၀၀၅၁၆၀၇၁၂
 - မျက်နှာဖုံးဒီဇိုင်း - စိုးစိုး (Star)
 - ကွန်ပျူတာစာစီ - အမေ့သမီးများ
 - စီစဉ်သူ - ဒီဒီမရာန်
 - အပြင်အဆင် - မအိမ်ကောင်း
 - ထုတ်ဝေသည့်အကြိမ် - ၂၀၁၂ခုနှစ်၊ ပထမအကြိမ်
 - အုပ်ရေ - ၅၀၀ အုပ်
 - စာအုပ်တန်ဖိုး - ၆၀၀ ကျပ်
 - ထုတ်ဝေသူ - ဦးစိုးတင့်(ရွှေပြည်သာစာပေ)
 ၆/၁၀ရပ်ကွက်၊ ချင်းတွင်းလမ်း၊
 မန္တလေးကျောင်းတိုက်၊
 ရွှေပြည်သာမြို့နယ်။
 - မျက်နှာဖုံးနှင့် - ဦးကျော်စိန်(ကျောက်စိမ်းအေ့ဖ်စက်)
 - အတွင်းပုံနှိပ် - ၁၇၁/၃၃လမ်း၊ ကျောက်တံတား
 - ဖြန့်ချိရေး - ပညာအိမ်စာအုပ်တိုက်
 ၆၇၁(က)၊ ကောလင်းလမ်း၊
 (၇)ရပ်ကွက်၊ ဒဂုံမြို့သစ်အရှေ့။
- ထုတ်ဝေသည့်စာအုပ် ကတ်တလောက်အညွှန်း

မသန်း(ပညာရေး) CiP ၂၉၄ ၃

ဗုဒ္ဓအလိုတော်ကျကထိန်ခင်းအလှူ

ဦးစိုးတင့်ရွှေပြည်သာစာပေ - ၂၀၁၂

စာမျက်နှာ ၈၀ ခန့်. - ၅.၇၆" x ၂.၉၄" -စင်တီ

၁၆၆ အလိုတော်ကျ

ကထိန်ခင်း အလှူ

နှိုင်း

သိမှတ်စရာအဖြာဖြာ

မသန်း(ပညာရေး)

ဗုဒ္ဓအလိုတော်ကျတထိန်ခင်းအလှူနှင့်သိမှတ်စရာအခြာခြာ

မာတိကာ

မာတိကာ

အမှာစာ

၁။ (က)

ကထိန်အလှူနှင့်ပတ်သက်၍သိမှတ်စရာအချို့

- (ခ) ကထိန်ဆိုတာဘာလဲ
- (ဂ) ကထိန်၏အဓိပ္ပါယ်
- (ဃ) သန္နိဓိအဓိပ္ပါယ်နှင့်အကြောင်းအရာ
- (င) ကထိန်သင်္ကန်းစတင်ဖြစ်ပေါ်လာပုံ
- (စ) ကထိန်ခင်းအပ်သောကာလ
- (ဆ) လှူဒါန်းကြသည့်သင်္ကန်းအမျိုးအစား
(၃)မျိုးအကြောင်း
- (ဇ) ကာလသင်္ကန်းနှင့်အကာလသင်္ကန်းအကြောင်း

၂။(က) ထူးလည်းထူးတဲ့ကထိန်အလှူ

- (ခ) ကထိန်သင်္ကန်းနှင့်အာနိသင်သင်္ကန်းအကြောင်း
- (ဂ) သင်္ကန်းခံယူနိုင်ခွင့်(သို့)အလှူပေးမည့်သူကိုရွေးချယ်နိုင်ခြင်း
- (ဃ) ကထိန်ခင်းထိုက်သောသင်္ကန်း
- (င) ကထိန်မခင်းထိုက်သောသင်္ကန်း
- (စ) ကထိန်သင်္ကန်းလှူနိုင်ခွင့်ရှိသူနှင့်အလှူခံ(၂)မျိုး
(၂)စား

- (ဆ) ရဟန်းသံဃာအတွက် ကထိန်အာနိသင်(၅)မျိုးနှင့်
(၅)လခံစားခွင့်ရှိပုံ
- (ဇ) ကထိန်အလှူဒါယကာ/မ များအတွက်အကျိုး
ထူးများရရှိပုံအပိုင်၊
(၂)ပိုင်းရှိတဲ့ ကထိန်အလှူ။
- (ဇ)(က) လှူပုံလှူနည်းဆင်ခြင်ရန်။
(ခ) ပထမပိုင်း(လှူပရိ - သတ်များအတွက်)
(ဂ) မိသားစုကထိန်ခင်းအလှူ
(ဃ) ဒုတိယပိုင်း (ရဟန်းသံဃာများအတွက်)
- (၄)။ ရဟန်းသံဃာများ၏ လုပ်ပိုင်ခွင့်
- (၅)။ အဝတ်သင်္ကန်းလှူခွဲကြပေးသောသူများ၏
အတိတ်ဇာတ်ကြောင်းများ
- * ဥမ္မာဒန္တိ - လောင်းလျာ
- * ခေမက - လောင်းလျာ
- * ရှင်မဟာကဿပမထေရ်-လောင်းလျာ
- * ဝိသာခါနှင့်ဗန္ဓုလစစ်သူကြီးကတော်(မလ္လိကာ)
- * ရာဇဂြိုဟ်လုံသူဌေးသမီး
- ၆။ သိမှတ်စရာဗဟုသုတအဖြာဖြာ
- ၇။ တစ်ဆယ့်နှစ်လအခါရာသီနှင့်ပွဲတော်များ အကြောင်း
- ၈။ နိဂုံးအမှာ
- ၉။ မှီငြမ်းစာအုပ်များ

ဗုဒ္ဓအလိုတော်ကျကထိန်ခင်းအလှူနှင့်သိမှတ်စရာအဖြာဖြာ

အမှာစာ

“အလှူမှာကထိန် ကျောင်းမှာသိမ်”လို့ ရှေးသူဟောင်းတို့ ထားရစ်ခဲ့တဲ့စကားရှိပြီးဖြစ်တယ်။ ကထိန် အလှူ ဟာ အလွန် မွန်မြတ်လှတယ်။ ဗုဒ္ဓဘုရားရှင်လက် ထက်အခါ က ဘဒ္ဒဝဂ္ဂီသုံး ဆယ်(သုံးကျိပ်)ကို အမှူးပြုပြီးနောက် ကထိန်သင်္ကန်း အလှူဖြစ် ပေါ်လာရတယ်။ ဘဒ္ဒဝဂ္ဂီ မင်းသားသုံးဆယ် ဟာကော သလမင်းနှင့် ဖအေတူ အမေကွဲညီအစ်ကို တော်များ ဖြစ်တယ်။ ဗုဒ္ဓသာသနာ တော်မှာရှေးဦးစွာ ရဟန္တာဖြစ်သော အရှင်ကောဏ္ဍည သံဃာကို အမှူးပြုပြီး သံဃာအား လုံးဟုရည်မှတ်၍ လှူရမည့်ဘုံအလှူဖြစ် တယ်။ သံဃာစွဲမထားရဟုလည်း ဘုရားရှင်မှ ပညတ်တော်မူခဲ့ တယ်။ အလှူကိစ္စရပ်တွေမှာ ဆရာနှင့် ဒါယကာ ညီညွတ်မှုရှိလျှင် ပိုကောင်းတယ်။ မိမိတို့လှူလိုက်ရသောအလှူ ကိစ္စရပ် အကြောင်းအရာ တွေကို ထဲထဲဝင်ဝင်သိလိုက်ရလျှင် စိတ်ကြည်လင် သန်ရှင်းမှုများကို ဖြစ်ပေါ်စေနိုင်သည့်အကျိုး ထူးများရရှိ လာပါလိမ့်မယ်။ ကထိန်ခင်းအလှူမှာ အပိုင်း(၂)ပိုင်း ရှိပါတယ်။

ပထမပိုင်း

လူပုဂ္ဂိုလ်များ၏ အလှူကိစ္စ(ရေစက်သွန်းချအမျှဝေ သာဓုအနုမောဒနစေါ်ခြင်း)

ဒုတိယပိုင်း

ရဟန်းသံဃာများ၏ ကထိန်အာနိသင်ကိစ္စ (ကမ္မဝါ စာဖတ်ခြင်းနှင့် သံဃာကိစ္စရပ်တွေပါ)

* သဒ္ဓါပေါက်၍လှူရသောသင်္ကန်းအမျိုးအစားသုံးမျိုး အကြောင်း

* ဆရာဒါယကာတွေရရှိမည့်အကျိုးကျေးဇူးများအ ကြောင်း

* အဝတ်သင်္ကန်းလှူခဲ့ကြသော အတိတ်ကံကြောင့် ဝဇ္ဇပွန်မှာခံစားခံစားရတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်များအကြောင်း နှင့်သိမှတ်စရာဗဟုသုတတွေ ကိုလည်း လေ့လာ မိသလောက်၊လက်လှမ်းမှီသလောက် ဖုစည်းတင် ပြထားပါတယ်။ သိနှင့်ပြီးသားလူများအတွက်ပိုမို စင်ကြယ်စေသလို မသိရှိရသေးသောသူများအ တွက်လည်း အထိုက်အလျောက်အကျိုးရှိမယ်လို့ မျှော်လင့်မိပါတယ်။

* လေ့လာခွင့်ပြုသော ဆရာတော်များနှင့်၊ ဆရာများအားလုံးကို ဦးထိပ်ပန်ဆင် ဂါရဝပြု အပ်ပါတယ်။

* ဒီစာအုပ်ငယ်ကို ဖတ်ရှုပြီးနောက် ကထိန်သင်္ကန်း
အလှူကိစ္စအတွက် ပုဗ္ဗ၊ မုဉ္ဇ အပရ၊ စတဲ့စေတနာ
သုံးတန်ဖြင့်ပင် ကြည်နူးမှုကန်ဖြစ်ပေါ်မှာပါလို့.

မသန်း(ပညာရေး)

၁။(က)ကထိန်အလှူနှင့်ပတ်သတ်၍သိမှတ်ဖွယ်ရာအချို့
(က)ကထိန်သင်္ကန်း(မိုးပေါ်ကျသင်္ကန်း)

* အာနိသင်သင်္ကန်း (အရံသင်္ကန်း)

* ပုံသကူသင်္ကန်း

* ပုရိမဝါ

* မသိုးသင်္ကန်း

* ပစ္ဆိမဝါ

* သန္နိဓိ-အဓိပ္ပာယ်

* ဣမံကထိနစိဝရံသံဃဿဒေမ-အဓိပ္ပာယ်

* ဣမံကထိနစိဝရံအသုကဝိဟာရေ

သံဃဿဒေမအဓိပ္ပာယ်

- စတဲ့စကားလုံးများ၏ အဓိပ္ပာယ်ကို ထဲထဲဝင်ဝင်
သိထားသင့်တယ်။

* ကထိန်သင်္ကန်း ကိုတနည်းအားဖြင့်မိုးပေါ်ကျသင်္ကန်း
(မိုးရေကာသင်္ကန်း)ဟုခေါ်ဆိုကြတယ်
(တစ်ထည်တည်းသာဖြစ်တယ်)

* အာနိသင်သင်္ကန်း ဆိုသည်မှာကထိန်သင်္ကန်း၏ အရံ
(အခြားသော)သင်္ကန်းများဖြစ်တယ်။

* ပုံသကူသကံန်း-အလိုအလျောက်စွန့်ပစ်ထားကြသော ပိုင်ရှင်မဲ့သကံန်းဖြစ်တယ်။

* မသိုးသကံန်း-အရုဏ်မတက်ခင်/ နေ့ခြင်းပြီးယက်လုပ် ပူဇော်ရတဲ့သကံန်းဖြစ်တယ်။

-ပုရိမဝါ(ရဟန်းသံဃာ)-ဝါဆိုလပြည့်ကျော်(၁)ရက်နေ့ မှသီတင်းကျွတ်လပြည့်နေ့အထိအချိန်ကာလ-ကံဆောင်ခြင်းကို ပုရိမဝါဆိုခြင်းဟုခေါ်တယ်။

-ပစ္ဆိမဝါ(ရဟန်းသံဃာ)-ဝါခေါင်လပြည့်ကျော်(၁)ရက်မှ တန်ဆောင်မုန်း-လပြည့်နေ့ထိ-အချိန်ကာလကံဆောင်ခြင်းကိုပစ္ဆိမဝါဆိုခြင်းဟုခေါ်တယ်။

၁။(ခ) ကထိန်ဆိုတာဘာလဲ

ကထိန်ဆိုတာ ထူးလည်းထူးတဲ့အလှူပွဲတစ်ခုဖြစ်တယ်။

(၁) လက်တွေ့နည်းကျကျ မျက်မှောက်အကျိုးရခြင်း (ပါဠိတော်နည်း)

(၂) သကံန်းနှစ်ပါးသောရဟန်းများအတွက် သီးခြား ခွင့်ပြုခြင်း (အဋ္ဌကထာနည်း)

(၃) ကျောက်စာတိုင်အလား ခိုင်မြဲသောအကျိုး ငါးပါး ရခြင်း (ဋီကာနည်း)

(၄) ဝုဒ္ဓ၏ပညတ်တော်(၅)မျက်ကိုပယ်ဖျက်နိုင်ခြင်း။ (သဒ္ဓါနည်း)

(၅) ညီမျှသောအကျိုးရသဖြင့် ဘုရားရှင်တို့၏ ချီးမွမ်း
ခံရခြင်း။

(ရှင်နည်း)

* - စတဲ့-စတဲ့ အချက်(၅)ချက်နှင့်ပြည့်စုံစေတဲ့ သင်္ကန်း
အလှူပွဲလည်းဖြစ်တယ်။

၁။(ဂ) ကထိန်၏အဓိပ္ပါယ်ကတော့ခိုင်ခံ့ခြင်းအကျိုး-ငါးပါး
ကိုမြဲမြံခိုင်ခံ့စွာရခြင်းလို့ဆိုတယ်

ကထိန်ဟူသောစကားမှာ ပါဠိစကားမှမြန်မာမှုရပြောင်း
လဲလာသော စကားဖြစ်တယ်။ ခိုင်မြဲသော-အကျိုးငါးပါး
ရရှိခြင်းပင်ဖြစ်တယ်။ ကထိန်သင်္ကန်းလှူဒါန်းသူရှိက
“အနာမုန္တစသော ပညတ်တော် (၅)ချက်သည် သီတင်းကျွတ်
လပြည့်ကျော်(၁)ရက်မှ ဖာပေါင်း လပြည့်တိုင်အောင်(၅)လ
တိတိအလို အလျှောက်ပင်ပျက်ပြယ်စေ”ဟူသော ဗုဒ္ဓ၏
သံမထိစည်းကမ်းကို ဗုဒ္ဓ၏သားတော်များလက်တွေ့-ကျကျ
ခံစားနိုင်ခွင့်ရှိတယ်။ ထိုအကျိုး(၅)ပါးကိုပင့်သံဃာများ
အညီအမျှရရှိစေရန်ဖြန့်ခင်းခြင်း - ကိုကထိန်ခင်းခြင်းဟု
ခေါ်တယ်။

- ပညတ်တော်(၅)ချက်ကို ပယ်ပျက်နိုင်ခြင်း။
- သာတူညီမျှ မျက်မှောက်အကျိုးရခြင်း။

- ကျောက်စာတိုင်အလားခိုင်မြဲသောအကျိုးရရှိခြင်း စတဲ့ ထူးခြားချက်များကြောင့်အလှူတကာတိုထက်-ထူးကဲမွန် မြတ်သည်ဟုမြတ်ဗုဒ္ဓကိုယ်တိုင်-ဗျီးမွမ်းခဲ့တယ်။

(ဃ) သန္နိဓိ-အဓိပ္ပါယ်နှင့်အကြောင်းအရာ

ကထိန်ခင်းအလှူ လှူတော့မည်ဆိုလျှင်

- သန္နိဓိ-ဟူသောအဓိပ္ပါယ်

ကျောင်းဝင်းအတွင်း/ အပြင် - စသည်

ဣမံကထိနစီဝရံ သံဃဿဒေမ ဟူသောစာပိုဒ်၊

(ရွတ်ဆိုရန်)

- ဣမံကထိနစီဝရံ အသုကဝိဟာရေ-သံဃာ သာဒေမ

စာပိုဒ်(ရွတ်ဆိုရန်) စသည်တို့ကို၎င်း၊

- ပုဂ္ဂိုလ်ဂိုဏ်းဂဏကို ရည်းမှန်း၍လှူဒါန်းရသော ပညတ်

အလှူမျိုးမဟုတ်သည်ကိုသိထားရမည်။

- သံဃာဂုဏ်ကိုအာရုံပြု၍ လှူရသောပရမတ်အလှူမျိုး

ဖြစ်သည်ကို- ထိအောင်၊ မိအောင်-အာရုံပြုနိုင်မှလည်း

ကထိန်အလှူမြောက်ပါတယ်။

- ကထိန်ဟူသည်ဆင်းရဲနွမ်းပါးသင်္ကန်းပါးရှားသော

ရဟန်းများအတွက် သီးခြားခွင့်ပြုခြင်းဖြစ်တယ်။

* - စတဲ့အကြောင်းအရာတွေကို ပရမတ်သိသိအောင်

သုံးသပ်ဆင်ခြင်၍ လှူရမှာဖြစ်ပါတယ်။

* သန္နိဓိ-ဖြစ်မဖြစ်အကြောင်း

ကထိန်မစင်းမီ ကထိန်လျာသင်္ကန်းကို ကျောင်းတွင်း ယူသွင်းသော်လည်း ဒါယကာ/မတို့လက်ရောက် မလှူ မခြင်း သန္နိဓိမဖြစ်ပါ။ ကထိန်အဖြစ်ဖြင့်မလှူသေးလျှင် ရက်ကြာသော်လည်း ရဟန်းပစ္စည်းများဖြစ်လင့်ကစား သန္နိဓိမဖြစ်ပါ။

* ကထိန်နေ့မတိုင်မီ ကျောင်းဝင်းအတွင်းသို့ ကထိန်လျာ သင်္ကန်းကို ယူသွင်းရာ၌ ဝိနည်းဘက်ဆိုင်ရာ မည်သည့် အပြစ်မှ မဖြစ်ပါ။

* သန္နိဓိ-သင့်သည်ဆိုသည်မှာ

(၁) ကထိန်သင်္ကန်းအဖြစ်ဖြင့် လှူသောသင်္ကန်းကို ရသော နေ့၌သံဃာက ကထိန်ခံရဟန်းအားမပေးပဲ သိုမှီးထား ခြင်း။

(၂) သံဃာက ပေးသောနေ့၌ ကထိန်စင်းမည့်ပုဂ္ဂိုလ်က မချုပ်မဆိုးပဲသိုမှီးထားခြင်း။

- သန္နိဓိနှစ်မျိုးသည် အလှူခံသောသံဃာ၏တာဝန်နှင့် ကထိန် စင်းသော(ရဟန်းသံဃာ) x ပုဂ္ဂိုလ်၏ တာဝန် သာဖြစ်တယ်။

- ဒါယကာ/မတို့နှင့်မဆိုင်ပါ။ကထိန်မစင်းမီ ကထိန်လျာ သင်္ကန်းကို အိမ်တွင် စေတနာထားနိုင်သည်အပြစ်မရှိပါ။

(c) ကထိန်သကံန်းစတင်ဖြစ်ပေါ်လာပုံ

ကထိန်သကံန်းဖြစ်ပေါ်လာပုံမှာ သကံန်းရှားပါးတဲ့ ဘဒ္ဒဝဂ္ဂီ - ညီနောင်၊ သုံးကျိပ်တို့ - သကံန်းဆင်းရဲခြင်းကို အကြောင်းပြုပြီး - မြတ်စွာဘုရားရှင်မှ - ကထိန်သကံန်း ကပ်အလှူခံရန် ခွင့်ပြုခြင်း၊ ဖြစ်တယ်။

- မြတ်စွာဘုရားရှင်သာဝတ္ထိပြည်စေတနံကျောင်း၌ သီတင်းသုံး နေတော်မူသောအခါမြတ်စွာဘုရားအား လာရောက်ဖူးမျှော်ကြသော ဘဒ္ဒဝဂ္ဂီသုံးကျိပ်(သုံးဆယ်)အား အကြောင်းပြုပြီးဖြစ်ပေါ်လာတာ ပါညီနောင်သုံးကျိပ်တို့ ဟောကောသလမင်းနှင့်- ဘတုမိပြား (ဖအေတုမအေကွ)

ညီအစ်ကိုတော်များဖြစ်တယ်။

- အဓိဋ္ဌာန်တင်သကံန်းသုံးထည်တွင် တစ်ထည်ထည်ကို ထား၍ပေါ့ပါးစွာသွားလာနိုင်ပါစေ။

- သကံန်းပါးရှားနွမ်းပါးခြင်းကင်းပါစေဟူ၍ဘုရားရှင်မှ ကထိန်ခင်းခြင်းငှာ ခွင့်ပြုတော်မူသောကြောင့်ကထိန်ဖြစ်ပေါ်လာရခြင်းဖြစ်တယ်။

- ဘဒ္ဒဝဂ္ဂီတို့ ကောသလအနောက်ပိုင်း ပါဝေယျကတိုင်းမှ သာဝတ္ထိပြည်စေတနံကျောင်းတော်ထိလာကြတာပါ ဘဒ္ဒဝဂ္ဂီသုံးဆယ်တို့ ဖြစ်သန်းလာခဲ့ရသောရှင်နွဲ့ထူထပ် သည့်ခရီး ကြမ်းတစ်လျှောက် အတွေ့အကြုံများဟာ

လည်းကထိန်-ခင်းဖြစ်ပေါ်မှုအကြောင်းရင်းတစ်ရပ်ဖြစ်
ပါတယ်။

(စ) ကထိန်ခင်းအပ်သောကာလ

ကထိန်ခင်းအပ်သောကာလသည် သီတင်းကျွတ်လပြည့်
ကျော်(၁)ရက်နေ့မှ တန်ဆောင်မုန်းလပြည့်နေ့ - အထိ
(တစ်လတိတိ) ကိုဗုဒ္ဓဘုရားရှင်မှစွင့်ပြုတော်မူတယ်။

(ဆ) လှူဒါန်းကြသည့် သင်္ကန်းအမျိုးအစား(၃)မျိုး
အကြောင်း

- ဝါဆိုသင်္ကန်း
 - ကထိန်သင်္ကန်း
- } ကာလသင်္ကန်း
- အ - ကာလသင်္ကန်း(အချိန်အခါမရွေးလှူနိုင်သည်)
တို့ဖြစ်သည်။

(ဇ) ကာလသင်္ကန်းနှင့်အကာလသင်္ကန်းအကြောင်း

ကာလသင်္ကန်း * ဝါဆိုသင်္ကန်းဆိုသည်မှာ ဝါဆိုလပြည့်
နေ့မှ သီတင်းကျွတ်လပြည့်နေ့ထိ-လှူရ
သောသင်္ကန်းဖြစ်တယ်။

* ကထိန်သင်္ကန်းမှာ သီတင်းကျွတ်လပြည့်
ကျော်(၁)ရက်မှတန်ဆောင်မုန်း လပြည့်
ထိ-လှူရသောသင်္ကန်းဖြစ်တယ်။
(တစ်လတိတိသာ)

အကာလသင်္ကန်း* အချိန်အခါမရွေးလှူဒါန်း နိုင်သော သင်္ကန်းဖြစ်တယ်။

၂။(က) ထူးလည်းထူးတဲ့ကထိန်အလှူ

- (၁) တစ်နှစ်မှာတစ်ကြိမ်သာလှူရခြင်း။
- (၂) လှူဒါန်းရမည့်ကာလမှာ တစ်လသာသတ်မှတ်ခြင်း။
- (၃) ညီညာဖြဖြဘုံဝါဒကို လက်ခံကျင့်သုံးလှူဒါန်းရခြင်း။
- (၄) မျက်မှောက်ဒိဋ္ဌအကျိုးရ၍ လက်တွေ့နည်းကျခြင်း။
- (၅) ပကတိသင်္ကန်းအလှူ(သာမန်သင်္ကန်း)နှင့်မတူ ကံဆောင်လှူရခြင်း။

ရုပ်ကွက်တစ်ခုနှင့်တစ်ခု တစ်နေရာနှင့်တစ်နေရာ ပြိုင်ပြိုင်ဆိုင်ဆိုင် မြိုင်မြိုင်လှူဒါန်းနေကြခြင်းသည် သဒ္ဓါပေါက် - ကြသဖြင့်သာဖြစ်သည်။ စေတနာအလျောက် သဒ္ဓါ အလျောက် — လှူဒါန်းခြင်းမျိုးကို ဘုရားရှင်ကိုယ်တော် တိုင်ခွင့်ပြုတော်မူတယ်။ ဘုရားရှင်ကိုယ်တော်တိုင် ယုန်မင်းဖြစ်စဉ်က ဖျံ မြေစွေး၊ မျောက် - သုံးဦးသောအလှူရှင်များ တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး အပြိုင်ကျ၍ အသက်ကိုပင်ပေးလှူရဲခဲ့သည့် သာဓကများရှိခဲ့တယ်။ စေတနာအရင်းခံပြီး သဒ္ဓါပွားတတ်ဖို့ အရေးကြီးတယ်။

- စေတနာမမှားပဲ သဒ္ဒါပွား၍ပြိုင်ဆိုင်လှူသော အလှူ မျိုးသည် သဒ္ဒါအမှန် အလှူအမှန်ဖြစ်တယ်။မိမိတို့ လှူလိုက် ရသောအလှူကိစ္စရပ်တွေမှာ ကာယကံရှင် (အလှူရှင်)များမှ လည်းထဲထဲဝင်ဝင်သိထားဖို့လို အပ်ပါတယ်။

- မလှူမိကကြိုတင်သိထားနှင့်အောင်လေ့လာ သင့်တယ်။

၂။(ခ) ကထိန်သင်္ကန်းနှင့်အာနိသင်သင်္ကန်းအကြောင်း

ကထိန် သင်္ကန်းဟူ၍ ရည်မှန်းပြီးလှူဒါန်းကြရာတွင်

- သင်းပိုင်
- ကိုယ်ဝတ်
- နှစ်ထပ်သင်္ကန်းစသည့်သုံးထည်တို့တွင် တစ်ထည် ထည်သော သင်္ကန်းသာလျှင်ကထိန်သင်္ကန်းဖြစ်တယ်။

* အာနိသင်သင်္ကန်း

အာနိသင်သင်္ကန်းဆိုသည်မှာ ကထိန်သင်္ကန်း ၏အခြေ အရံသင်္ကန်းအဖြစ်ဖြင့်သဒ္ဒါအလျောက်အပို လှူသောသင်္ကန်း ဖြစ်တယ်။အဖိုးတန်ပစ္စည်းအဖြစ်ဖြင့် မယူအပ် (ဘုန်းကြီးသံဃာမှ)အဝတ်သင်္ကန်းအဖြစ် ဖြင့်သာယူအပ်သည်။

၂။(ဂ) သင်္ကန်းခံယူနိုင်ခွင့်(သို့)အလှူပေးမည့်သူကိုရွေးချယ် နိုင်ခွင့်

သံဃာအတွက်အကျိုးများစေသဖြင့် အရေအတွက်

ပိုများသူထံမှ ကထိန်သင်္ကန်းနှင့် အရံသင်္ကန်းဖြစ်သော အာနိသင် သင်္ကန်းခံယူနိုင်ခွင့်ရှိတယ်။

ဥပမာ - ဒါယကာ(၂)ဦးပေါ်ခဲ့သော်

*ပထမ - ဒါယကာမှ ကထိန်သင်္ကန်းအဖြစ်ဘန်ကောက် သင်္ကန်းတစ်ထည်+အာနိသင်သင်္ကန်း(၅) ထည်လှူမယ်။

*ဒုတိယ- ဒါယကာမှ ကထိန် သင်္ကန်းအဖြစ် ပိတ်သင်္ကန်း(၁)ထည်+ အာနိသင် သင်္ကန်း (၁၀)ထည်လှူမယ်ဆိုလျှင်

- ထိုပုဂ္ဂိုလ်နှစ်ဦးအနက်မှ ဒုတိယဒါယကာမှ အာနိ သင်္ကန်းအရေအတွက်(၁၀)ထည် ဖြစ်၍သံဃာ - အား - အကျိုးများစေသဖြင့် ပိတ်သင်္ကန်းနှင့် အရံ(၁၀)ထည်(အာနိသင်) သင်္ကန်းလှူနိုင်သူကိုသာ ကထိန်ခင်းခွင့်ပြု ရပေမည်။

ဃ) ကထိန်ခင်းထိုက်သောသင်္ကန်း

ကထိန်ခင်းထိုက်သောသင်္ကန်းဆိုသည်မှာ လှ/ နတ်စသည့် သီတင်းသုံးဖော်(၅)ယောက်တို့အနက် တစ်ယောက်ယောက်-ကပင်ဖြစ်စေ၊ နိမိတ်မဆွယ်၊ ပရိယာယ်မမြောက်၊ အလိုလို သဒ္ဓါပေါက်၍ “ဣမံ ကထိ န ဒု သံ သံ ဃ သာ ဒေ မ” ဟု ပင် ဝစီဘေဒ

မြွက်ဟလျက် လှူအပ်သောမိမိပိုင် အဝတ်အထည် (သို့) "ဣမံကထိနစိဝရံ သံဃဿဒေမ" ဟုပင် ဝစီဘော ၃-မြွက်ဆိုလျက် လှူနိုင်သည် (အသင့်ချုပ်/ ဆိုးပြီး ကထိန်သင်္ကန်းလျာ)

- (၁) သံဃာဋီ - နှစ်ထပ်သင်္ကန်း
- (၂) ဥတ္တရာသင်္ဂ - အပေါ်ရုံစကစီသင်္ကန်း
- (၃) အန္တရဝါသက - ဓါးဝတ်သင်းပိုင်ဖြစ်သောသင်္ကန်း။

အထက်ဖော်ပြပါ ချုပ်ဆိုးခြင်းကိစ္စမပြုရသေးသော အဝတ် အထည်များနှင့် ဤသင်္ကန်းသုံးထည်တို့မှ တစ်ထည် ထည်သာလျှင် ကထိန်ခင်းထိုက်သောကထိန်လျာသင်္ကန်း များဖြစ်တယ်။ (အဆင်သင့်ဖြစ်တဲ့သင်္ကန်းဖြစ်ရပါမည်)

* မချုပ်မဆိုးရသေးသော - အဝတ်အထည်ဖြစ်က - ဥတ္တိ ဒုတိယကမ္မဝါစာဖြင့် ကထိန်ခံထိုက်သူအား သံဃာက ပေးနိုင်လောက်သော အဆင့်မှာသာရှိ၍ ကထိန်အလှူ မြှောက်၏။ သို့သော် ကထိန်ခင်းနိုင်ခွင့်ရှိသော သင်္ကန်း မဟုတ်သေးချေ။

- ထိုအဝတ်အထည်များမှ - သင်းပိုင်သော်၎င်း၊ စကသီ၊ သော်၎င်း၊ ဒုကုဋ်သော်၎င်း၊ ချုပ်ရ/ ဆိုးရပေဦးမည်။ ချုပ်ဆိုးပြီးမှသာ ကထိန် ခင်းရန်အဆင့်သို့ရောက်၏။ (ကထိန်ခင်းခံယူရန်မှာ ရဟန်း၏တာဝန်ဖြစ်သည်)

* ကထိန်အလှူ လှူလိုသူဒါယကာ/မအတွက်

- (၁) မချုပ်ဆို:ရသေးသော အဝတ်အထည်၊
- (၂) ချုပ်ဆို:ပြီးသောသင်းပိုင်၊
- (၃) ချုပ်ဆို:ပြီးသောစကစိ၊
- (၄) ချုပ်ဆို:ပြီးသော ဒုကုဋ် (၄ မျိုး ၄ထည်)

* ကထိန်ခံယူသူရဟန်းအတွက်

- (၁) ချုပ်ဆို:ပြီးကပ္ပဗိန္ဒုထိုးပြီးသောသင်းပိုင်၊
- (၂) ချုပ်ပြီး ဆိုးပြီးကပ္ပဗိန္ဒုထိုးပြီးသောစကစိ။
- (၃) ချုပ်ပြီး ဆိုးပြီး ကပ္ပဗိန္ဒုထိုးပြီးသော ဒုကုဋ်(၃မျိုး ၃ထည်) ဤကဲ့သို့ခွဲခြားသိထားသင့်တယ်။
- (၄) ကထိန်မစင်းထိုက်သောသင်္ကန်း။
- (၁) နိမိတ္တကမ္မ - အရိပ်နိမိတ်ပြု၍ ရအပ်သောသင်္ကန်း။
- (၂) ပရိကထာ ပရိယာယ်သွယ်ဝိုက်သောစကားဖြင့် ရအပ်သောသင်္ကန်း။
- (၃) ကုက္ကုကတ - ငှားရမ်း၍ရအပ်သောသင်္ကန်း
- (၄) သန္နိဓိ - တညည့်လွန်၍သိုးသောသင်္ကန်း
- (၅) နိဿဂ္ဂိယ သင်္ကန်းချုပ်စဉ် အ ရုဏ်တက်လာသောသင်္ကန်း
 ကထိန်သင်္ကန်းသည် တနည်းအားဖြင့် မိုးပေါ်ကျ မိုးရေကာ သင်္ကန်းဖြစ်သဖြင့် အထက်ပါ အကြောင်း ၅ ချက်နှင့် လွတ် ကင်းရပေမည်။

(စ) ကထိန်သင်္ကန်းလှူနိုင်ခွင့်ရှိသူနှင့်အလှူခံ(၂)မျိုး

(၂)စား

(၁) လှူဖြစ်စေ

(၂) နတ်ဖြစ်စေ

(သို့မဟုတ်)

(၁) ရဟန်းယောကျ်ား

(၂) ရဟန်းမိန်းမ

(၃) သာမဏေယောကျ်ား

(၄) သာမဏေမိန်းမ

(၅) သိက္ခာမာန် (တရားကျင့်ဆဲဖြစ်သူ)

အထက်ပါသတင်းသုံးဖော် (၅)ယောက်မှ တစ်ယောက်ယောက်ဖြစ်စေ မည်သည့်ပုဂ္ဂိုလ်မျိုးမဆို

- ပုဂ္ဂိုလ်ကိုရည်းမှန်း၍လှူရသောအလှူမဟုတ်ရခြင်း
- ကထိန်ခင်းလိုသောအရာမဲ့အတွင်းရှိ သံဃာအားလုံးကို ရည်ညွှန်းရခြင်း။
- အစဦးဆုံးဖြစ်သော အရှင်ကောဏ္ဍညနှင့် လင်္ကာတော်ရံ ရှင်သာရိပုတ္တရာအစဖြစ်ပြီး၊ ဖြစ်ဆဲ၊ ဖြစ်လတ္တံ့သော သာသနာ့ဝန်ထမ်းသံဃာတရားလုံးကိုရည်ညွှန်း ရခြင်း။
- မိမိတို့ပိုင်သောကထိန်သင်္ကန်းဖြစ်ရခြင်း
- အရိပ် နိမိတ်ပရိယာယ်မဖက်- သဒ္ဓါသက်သက်ဖြင့် လှူလိုသောမိုးပေါ်ကျသင်္ကန်းဖြစ်ရခြင်း။

- စသည့်ဂုဏ်(၅) ပါးနှင့်ပြည့်စုံသူ/ ပုဂ္ဂိုလ်သည် ကထိန် လှူနိုင်သောပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်သည်။

ကထိန်သင်္ကန်းကို အလှူခံရာ၌(၂)မျိုး (၂)စားရှိတယ်

(၁) ဒါယကာ/ မတို့လှူသော သင်္ကန်းကို - အလှူခံသော အပိုင်း

(၂) သံဃာအချင်းချင်းကပေးသော ကထိန်သင်္ကန်းကိုခံယူ ရသောအပိုင်း

ပထမပိုင်း - မည်သို့ပင်ဖြစ်စေသံဃာက-ကထိန်လှူ သင်္ကန်းကိုအလှူခံစေသော သံဃာသမ္မုတိရ ရဟန်းပုဂ္ဂိုလ် တစ်ပါးပါးက အလှူခံနိုင်ပါ တယ်။ ပုဂ္ဂိုလ်က အလှူခံသော် လည်း သံဃာ၏ကိုယ်စားအလှူခံသဖြင့် သံဃာပိုင် သံဃိကသင်္ကန်းသာဖြစ်တယ်။

ဒုတိယပိုင်း - အလှူခံ၍ရသော သံဃာပိုင်ကထိန်လှူ သင်္ကန်းကိုသံဃာက ကထိန်ခင်းရန် အ တွက် ဥတ္တိ၊ ဒုတိယကမ္မဝါ စာဖြင့်ကထိန် ခံယူရတယ်။ ရဟန်းပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးဦးအား ပေးရတယ်။ ထိုသို့သံဃာကပေးသော က ထိန်လှူသင်္ကန်းကို

(၁) ပုဂ္ဂိုလ် ဝါကပ်၍ မကျိုးမပြတ်သောဝါရှိသဖြင့် ပဝါရဏာပြုပြီးသောရဟန်း။

(၂) ပုဗ္ဗကရထံစာနာတိ စသောအင်္ဂါ ဝပါးနှင့် ပြည့်စုံ
သောရဟန်း

(၃) သင်္ကန်းနွမ်းပါးသောရဟန်း။

ဤကဲ့သို့ သောရဟန်းများမရှိပါက
ဝါအကြီးဆုံးလည်းဖြစ်၊ အင်္ဂါသုံးပါးနှင့်လည်း
ပြည့်စုံသော ရဟန်းသည် သာကထိန်ခံထိုက်တယ်၊
ထိုရဟန်းကိုသာလျှင် - ဥတ္တိဒုတိယ - ကမ္မဝါစာ
ဖတ်ရွတ်ပြီး သံဃာမှပေးရမည့် ကထိန်ခံယူနည်း
ပင်ဖြစ်တယ်။

(ဆ) ရဟန်းသံဃာအတွက်ကထိန်အာနိသင် ၅ မျိုးနှင့်
၅ လတိတိအကျိုးခံစားခွင့်ရှိပုံ

(၁) မပန်မကြားသွားမိရာ၌ အာပတ်မသင့်ခြင်း။

(၂) တိစိဝရိတ်သင်္ကန်းနှင့် ညည့်အခါကင်း လွတ်နေခဲ့
လျှင်မူအာပတ်မသင့်ခြင်း။

(၃) ဂဏဘောဇဉ်သုံးဆောင်ရာအာပတ်မသင့်ခြင်း။

(၄) သင်္ကန်းကို ဆယ်ရက်ထက်ကျော်လွန်၍ ထားရာ၌
အာပတ်မသင့်ခြင်း။

(၅) အများသံဃာပိုင်ဆိုင်သော သံဃိကသင်္ကန်းမှန်
သမျှကို အစိုးတရယူနိုင်ခွင့်ရှိခြင်း။

- စသည့်ဘုရားရှင်ခွင့်ပြုတော်မူသောအကျိုး ခံစားခွင့်

များကို ကထိန်ခင်းခံယူပြီးအချိန်မှစ၍ ၅လတိတိ ခံစားနိုင်ခွင့်ရှိတယ်။

(●) ကထိန်အလှူဒါယကာ/ မများအတွက်အကျိုးထူး ရရှိပုံ

ကထိန်အလှူ၏အာနိသင်အကျိုး(၅)ပါးကိုရဟန်း သံဃာ များရရှိခံစားနိုင်သလို အလှူရှင်များမှလည်း အကျိုးတူ ခံစားနိုင်ပါတယ်။ ယူမြုက်မှောက်ဘဝမှာ သာမကနောင်လော ကုတ္တရာအထိပါအကျိုးပွားများ နိုင်တဲ့အကြောင်းအရာ များကိုလေ့လာတွေ့ရှိနိုင် တယ်။ ကထိန်အလှူ ဒါယကာ/ မများအတွက် ထူးကဲတဲ့အကျိုးတွေကို ရကြတယ်။ “စိတ်အလိုကိုယ် ဆန္ဒနှင့်ပြည့်ဝစေတဲ့အကျိုးတွေရကြတယ်” ကထိန် သင်္ကန်းအလှူမှာဘုရားရှင်တို့ချီးမွမ်းအပ်သော အလှူမျိုးဖြစ်တယ် သာသနာတွင်း ဌိသာလှူရ၍ မြတ်သော အလှူမျိုးဖြစ်သဖြင့် သဒ္ဓါမှန်စေတနာ မှန်ဖြင့်လှူကြရပေမယ်။ ကထိန် ခင်းခြင်းခံရသော သံဃာအတွက် အကျိုး ၅ ပါး ခံစားနိုင်သလို အလှူဒါယကာ/ မများအ တွက်လည်း အလားတူ အကျိုးထူးများရရှိကြတယ်။

- (၁) သွားလေရာအရပ်တို့၌ - အနှောက်အယှက်မရှိ
အန္တရာယ်ကင်းစွာသွားလာနိုင်တယ်။
- (၂) မိမိပိုင်ပစ္စည်းတို့သည် မီးပေါင်အာမခံပစ္စည်းကဲ့သို့
ရန်သူတို့မဖျက်ဆီးနိုင်ပါ။
- (၃) စားကောင်းသောက်ဖွယ်အထူးပေါများ၍စနုရုတ်
မင်းကြီးကဲ့သို့ အစားအသောက်ဘေးဥပါဒ်မဖြစ်နိုင်၊
အဆိပ် ခပ်သော်လည်းအဆိပ်မတက်နိုင်ပါ။
- (၄) မိမိပိုင်ပစ္စည်းတို့သည် ကာလရှည်ကြာစွာမေ့လျော့
နေသော်လည်းမဆုံးရှုံးနိုင်သကဲ့သို့ရှိတယ်။
- (၅) စီးပွားရှာလျှင် သူတကာထက်ထူး၍ ထိပေါက်
သကဲ့သို့၎င်း၊ ဒီရေအလားကဲ့သို့၎င်း တိုးပွားရခြင်း
စသည့်အကျိုးထူးများခံစားရတယ်။

၃။ အပိုင်း(၂)ပိုင်းရှိတဲ့ကထိန်အလှူ

(က) လှူပုံလှူနည်းဆင်ခြင်ရန်
မိမိ၏အလှူဒါနအတွက် အကျိုးတရား ထိရောက်
မှုရှိစေရန် - မိမိကိုယ် - တိုင်သိလပြည့်စုံရမယ်၊
လှူတဲ့အခါ မှာလည်း အနိစ္စဒုက္ခ၊ အနတ္တဟူသော
လက္ခဏာရေးသုံးပါးကို ဆင်ခြင်ရာ၏ လှူဒါန်း
သောပစ္စည်း အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်နှင့် မိမိသည်မမြဲသော
တရားတွေပါလားဟု နှလုံးသွင်းဆင်ခြင်ရာ၏
လှူနေစဉ် - ဆင်ခြင်ရာမှာ - သမထဝိပဿနာ

စသည်ဖြင့် - ဆင်ခြင်ခြင်းကို - ဆိုလိုပါတယ်။
 အကယ်၍အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်သည် အနာဂါမ်၊ ရဟန္တာ၊
 ပစ္စေကဗုဒ္ဓဘုရားရှင်ဖြစ်ခြင်း၊ တရားကျင့်ပြီး နိရောဓ
 သမာပတ်မှထမြောက်လာခြင်းဖြစ်လျှင်၎င်း၊ အလှူရှင်မှ
 စေတနာသဒ္ဓါတရားရှိခြင်း၊ တရားသဖြင့်ရရှိသောပစ္စည်း
 များဖြစ်ခြင်းရှိခဲ့လျှင်တောင်း သောဆုများ လက်ငင်း
 အကျိုးပေးနိုင်ပါတယ်။

၃။(၁) ကထိန်ခင်းပုံအဆင့်ဆင့်
ပထမပိုင်း-လှ/ ပုဂ္ဂိုလ်များကိစ္စ
ကထိန်ခင်းနိုင်ခွင့်ရှိသူ/ ပုဂ္ဂိုလ်

- (၁) ပုရိမဝါကပ်သောရဟန်း
 - (၂) ဝါမကျိုး၊ မပြတ်သောရဟန်း
 - (၃) အင်္ဂါ ၈ ပါးနှင့်ပြည့်စုံသောရဟန်း
- တို့သည်ကထိန်ခင်းခံနိုင်ခွင့်ရှိသူများဖြစ်တယ်။

ပုရိမဝါ - ဝါဆိုလပြည့်ကျော်(၁)ရက်န.မှစတင်သည့်
 ဝါတွင်းကာလ

အင်္ဂါ ၈ပါး (၁) ပုစ္ဆကရထ - ၇ - ပါးကိုသိရခြင်း။
 (၂) ပစ္စုဒ္ဓါရ်ပြုပုံကို - သိရခြင်း။
 (၃) အဓိဋ္ဌာန် ပြုပုံကို - သိရခြင်း။

- (၄) ကထိန်ခင်းပုံကို သိရခြင်း။
- (၅) မာတိကာ - ၈ - ပါးကိုသိရခြင်း။
- (၆) ပလိဇောဓ - ၂ - ပါးကိုသိရခြင်း။
- (၇) ကထိန်နှုတ်ပုံကို - သိရခြင်း။
- (၈) ကထိန်ခင်းရခြင်းအကျိုးကို - သိရခြင်း။

စတဲ့အကြောင်းအရာတွေနှင့်ပြည့် ခုံသူ
ရဟန်းသံဃာများဟာကထိန်ခင်းအလှူခံနိုင်ခွင့်ရှိတယ်။
၃။(ဂ) မိသားစုဘုံကထိန်စသည်ဖြင့်လှူခြင်းအကြောင်း
ဝိနည်း/ သုတ္တန် နှစ်မျိုးကိုကြိုတင်သိထားအပ်တယ်။

သုတ္တန်သံဃိက

တစ်သာသနာလုံးရှိသံဃာအားလုံးသည်ဆိုင်
သာဆိုင်၍ - မပိုင်သောသံဃာပစ္စည်း
ဖြစ်တယ်။

(ကောဏ္ဍညအမှူးပြုနိုင်)

ဝိနည်းသံဃိက

ဖြစ်သောအရာမ်တွင် - သံဃာများသည်
ဆိုင်လည်း ဆိုင်ပိုင်လည်းပိုင်သော ပစ္စည်း
ဖြစ်တယ်။(ရှင်သာရိပုတ္တရာအမှူးပြု၍
လက်ရှိ သံဃာ ဖြစ်ဆဲဖြစ်လတ္တံ့သံဃာ
အားလုံး)

* ပုဂ္ဂလိကကထိန်-တစ်ဦးတည်းလှူသောကထိန်

* ဘုံကထိန် - အများစုပေါင်း၍လှူသောကထိန်ဟူ၍(၂)
မျိုးနှစ်စားရှိတယ်။

* ကျောင်းတွင်းကထိန်ခင်းခြင်း

ကျောင်းတွင်းရှိသံဃာအများစုသာဆိုင်သည် ပိုင်သည်ဟု အဆိုရှိတယ်။ ၎င်းကျောင်းအတွင်းမှ အခြားနေရာအရပ်သို့ ဆက်လက်ရွှေ့ပြောင်းနိုင်ခြင်းမရှိပေ။ ကျောင်းပြင်/တစ်နေရာရာ၌ ကထိန်ခင်းခြင်းမှာ တစ်သာသနာလုံး/သံဃာအားလုံးနှင့်ဆိုင်သည်ဟုဆိုတယ်။

* ဗုဒ္ဓအလိုတော်ကျကထိန်သင်္ကန်းအလှူ '(မိသားစုကထိန် အလှူလှူပုံလှူနည်း)''

ဖိတ်စာ

ထေရဝါဒဗုဒ္ဓသာသနာ၏ သြဝါဒများနှင့်အညီ ကျင်းပမည့် ဗုဒ္ဓအလိုတော်ကျကထိန်သင်္ကန်း ကပ်လှူပုံသို့ကြွရောက်၍ သာဓုအနုမောဒနာ ခေါ်ဆိုကာ ကထိန်အာနိသင် မျှဝေယူတော်မူနိုင်ပါရန် လေးစားစွာ ဖိတ်ကြားအပ်ပါတယ်။

(ဂန္ထဝင်မောင်ဝိုင်း)+တက္ကသိုလ်မကျည်းတန်
ဂန္ထဝင်မိသားစု

၁၂/ရပ်ကွက်၊ ဒဂုံမြို့သစ်(အရှေ့ပိုင်း)မြို့နယ်

အစီအစဉ်

* ကထိန်ခင်း၊မည့်အရပ်-ဆရာတော်ဘဒ္ဒန္တပညာ ဇောတ၏ ပညာ ရောင်ခြည်ကျောင်းတိုက်၊ သစ်တော (၁)လမ်း၊ (၁၃)ရပ် ကွက်၊ ဒဂုံမြို့သစ်(အရှေ့ပိုင်း) မြို့နယ်။

* နေ့ရက် ၁၅၊ ၁၁၊၂၀၀၄ ခုနှစ်

* အချိန် နံနက်(၈:၀၀)နာရီမှ (၁၀:၀၀)နာရီအထိ
လူပုဂ္ဂိုလ်များအားဧည့်ခံချိန်နေ့(၁၁:၀၀) နာရီ ရဟန်းသံဃာများ အားနေ့ဆွမ်းဆက်ကပ် မှုအပါအဝင် ကထိန်အနုမောဒနာ တရားနာ ယူကာ လှူဖွယ်ပစ္စည်းအစုစုတို့ အတွက်ရေ စက်သွန်းချအမျှဝေပြီးလျှင် လူပုဂ္ဂိုလ်များ အတွက်လှူဒါန်း ခြင်းကိစ္စပြီး၏။(ပထမပိုင်း)

၁၅၊ ၁၁၊၂၀၀၄ နေ့အလှူပွဲအစီအစဉ်

- နမောတဿ(၃)ကြိမ်ရွတ်ဆို၍အခမ်းအနားစတင်ခြင်း
- လူပုဂ္ဂိုလ်များအား ဧည့်ခံကျွေးမွေးခြင်း။
- ကထိန်လျာဉတ်သင်္ကန်း/ အရံသင်္ကန်းများ နှင့် လှူဖွယ်

ပစ္စည်းအစုစု - တို့ကို - ပခါနနာယကဆရာတော်အား
လှူဒါန်းခြင်း

(ဣမံကထိနစိဝရံသံဃဿဒေမဟူ၍၎င်း)

(ဣမံကထိနစိဝရံအသုကဝိဟာရေသံဃဿဒေမ)

- နာယကဆရာတော်နှင့်ပင့်သံဃာအားလုံးအား နေ့ဆွမ်း
ဆက်ကပ်လှူဒါန်းခြင်း။

- ဆရာတော်ဘဒ္ဒန္တပညာဇောတမှရှစ်ပါးသီလပေးခြင်း။
ကထိန် အနုမောဒနတရားတော်များ ဟောကြားချီး
မြှင့်ခြင်း၊ ရေစက်သွန်းချ အမျှဝေခြင်းကိစ္စများဆောင်ရွက်
ခဲ့ပါတယ်။

- ဧည့်ပရိ - သတ်များအား သာဓုခေါ်ယူစေခါ - ဗုဒ္ဓသာ
သနံစိရံ တိဋ္ဌတု(၃)ကြိမ်ရွက်ဆို၍ - အခမ်းအနား
ပထမပိုင်းပြီးဆုံးခဲ့ပါတယ် (လူပုဂ္ဂိုလ်)

*ဒုတိယပိုင်း - သံဃာတော်များမှ - အလှူခံရရှိသော
ဥတ်သင်္ကန်း (ကထိန်လျာသင်္ကန်းကိုယူဆောင်၍
သိမ်သို့ကြွရောက်ကာ ကထိန်ခင်းခြင်းကိစ္စများ
သုပ်ဆောင်ကြပြီးဖြစ်တယ်။)(ရဟန်းသံဃာကိစ္စ)

- နေ့လည်ဖက်တွင် ကထိန်အနုမောဒနတရား ခိုးမြှင့်
ပြီးမှသာ ကထိန်ခင်း အလှူပြီးဆုံးခြင်း ရောက်၏။

၃။(ခ) ဒုတိယပိုင်း(ရဟန်းသံဃာများကိစ္စ)

- ကထိန်ခံယူရရှိသောသင်္ကန်းကိုယူဆောင်၍ရဟန်း

သံဃာများ၏ လုပ်ငန်းကိစ္စရပ်ဖြစ်သော သိမ်အတွင်း၌ အဆင့်ဆင့်အမေးအဖြေ - များပြုလုပ်ခါ - အဓိဋ္ဌာန် တင်ကြသည့် ရဟန်းကိစ္စများဖြစ်တယ်။

- ကထိန်ခံယူရရှိသောသင်္ကန်းအား အဓိဋ္ဌာန်တင်ရာတွင် ဖိတ်ထား သောသံဃာများမှ ကူညီခြင်းနှင့်နေ့ခြင်းပြီး ကမ္မဝါစာရွတ်ဆိုခြင်း တို့ကို၎င်း ဆောင်ရွက်ကြတယ်။ (ဖွပ်/စီရင်/ဖြတ်/ တည်းစပ်/ ချုပ်/ ဆိုး/ ဗန္ဓုထိုး)

- ဟူသော ပုဗ္ဗကရထာခုနစ်ပါးကို ပြုရမည်၊ အသင့် ချုပ်ပြီး - သင်္ကန်းဖြစ်လျှင် - ဗန္ဓုသာတိုးရမည်တဲ့။

- ယွင်သင်္ကန်းအဟောင်း(ဒုကုဋ်)ကိုအဓိဋ္ဌာန်ချရမည်တဲ့။

၄။ ရဟန်းသံဃာများ၏ လုပ်ပိုင်ခွင့်

(၁) ကထိန်အလှူမတည်ခါ ယကာ/ မနုစဉ်းပေါ်ခဲ့သော် ရဟန်းသံဃာအတွက် အကျိုးများသည် ကိုရွေးချယ်နိုင်ကြောင်း အထက်မှာ ဖော်ပြပြီးဖြစ်တယ်။

(၂) ကထိန်နှုတ်ယူခြင်းကိစ္စ

ရဟန်းသံဃာများအတွက် ကထိန်အလှူ ခံယူနိုင်ခွင့်ကို တစ်နှစ်တွင်တစ်ကြိမ်သာ ဘုရားရှင်မှ ခွင့်ပြုတော်မူတယ်။

ကထိန်ခံယူပြီးနောက်မှ အကာလကထိန်အလှူရှင်ပေါ်လာသော် - သံဃာအတွက် အကျိုးများလျှင် ကထိန်နှုတ်ယူ ခွင့်ကိုဘုရားရှင်မှ ခွင့်ပြုတော်မူပြန်တယ်။

သံဃာကိုရည်စူး၍ လှူသောအကာလ သင်္ကန်းပင်
ဖြစ်တယ်။ သို့သော်ထပ်မံ၍ ကထိန်ခင်းခံခွင့်တော့
မပြုပါ။

၅။ အဝတ်/သင်္ကန်းလှူခဲ့ကြဖူးသောသူများ၏
အတိတ်ဇာတ်-ကြောင်းများ ၊

ဥမ္မာဒန္တိ

ဥမ္မာဒန္တိလောင်းလျာသည် - ကဿပဘုရားရှင်
ခေတ်အခါက- သူ-ဆင်းရဲမတစ်ဦးဖြစ်ခဲ့ဖူးတယ်တဲ့။
(ဇာတ်အဋ္ဌကထာ) သူဌေးကြီး - တစ်ဦး၏အိမ်မှာ
သုံးနှစ်သုံးမိုး အလုပ်လုပ်ခဲ့ပြီးနောက် ဝတ်ပန်း ပုဆိုးတစ်
ထည်ကိုအဖိုးအခအဖြစ်ရခဲ့တယ်။ မိဘအိမ်သို့ ပြန်လာရာ
လမ်းခရီး၌ရဟန္တာတစ်ပါး ဆွမ်းခံကြွလာရင်း ခိုးသား
ခါးပြများမှာ သင်္ကန်းကိုဈွတ်ယူ-လုယက်သွားကြတယ်။
ရဟန္တာမှာလည်း- သစ်ရွက်သင်္ကန်းအဖြစ်- ဝတ်လျက်
လာသည်ကိုမြင်သဖြင့် ကြည်ညိုစိတ်ဖြင့် မိမိတွင်ရှိသော
ဝတ်ပန်းပုဆိုးကို သင်္ကန်းအမှတ်ဖြင့်- လှူဒါန်းခဲ့တယ်။
* ထူးခြားတဲ့ဆုတောင်းကိုတောင်းခဲ့တယ်။ ဤကောင်းမှု
ကြောင့်ကဿပဘုရားရှင်လက်ထက်မှာပင်- ဥမ္မာဒန္တိဖြစ်၍
အလွန်ချောမောလှပသောကြောင့်- ပုထုဇဉ်- ယောက်ျား
အပေါင်းမြင်လျှင်ပင်- ရူးသွပ်စေခဲ့တယ်။ သိဝိမင်းနှင့်
ပုဏ္ဏား(၄)ဦးတို့ပင် အယောင်ယောင်အမှားမှား ဖြစ်ခဲ့ကြပုံ

/ ရူးသွပ်ခဲကြပုံ - များကို - သိရှိကြပြီးဖြစ်တယ်။

* သူ့ဆုတောင်းကလည်းထူးခြားပါဘိ။ “ဤကောင်းမှုကြောင့် - ဖြစ်လေရာဘဝတိုင်းမှာ - သူ့ကိုမြင်လျှင် ပုထုဇဉ်ယောက်ျားဟူသမျှ အရူးပမာ ဣန္ဒြေမဆည်နိုင်အောင် အလှဆုံးဖြစ်ရပါလို၏တဲ့”

- အဝတ်သင်္ကန်းလှူကာမျှနှင့် ဤမျှလောက်အကျိုးထူးရှိခဲပင်လျှင် - သင်္ကန်းအစစ်ကို - စေတနာအမှန်သဒ္ဓါအမှန်ဖြင့် - လှူလိုက်ရလျှင် အဘယ်မျှအကျိုးရရှိနိုင်ကြောင်း၊ ခန့်မှန်းမိတယ်။
- ဥမ္မာဒန္တိဟာ နောက်ဆုံးဘဝ၌ဥပ္ပလဝဏ်ထေရီမဖြစ်၍ နိဗ္ဗာန်ဝင် - ခဲတယ်။
- ဥမ္မာဒန္တိလောင်းလျာဟာ ကဿပဘုရားရှင်လက်ထက် အခါက လှူခဲဖူးတယ်။
- ကဿပဘုရားရှင်လက်ထက်အခါမှာပင် - ဥမ္မာဒန္တိဟာ ကုဋေရှစ်ဆယ်ကြွယ်ဝသော သူဌေးသမီးဖြစ်ခဲ့ပြန်တယ်။

ဓမ္မက (ဓမ္မပဒအဋ္ဌအကထာ)

- ကဿပဘုရားလက်ထက်အခါက ဓမ္မက - လောင်းလျာဟာ ထိပ်တန်းစားလက်ရေ့သမား တစ်ဦးဖြစ်ခဲ့ဖူးတယ်။ မြတ်စွာဘုရား ရဲ့ ရွှေစေတီမှာ အဝတ်သင်္ကန်းလှူခဲဖူးတယ်။ လှူဒါန်းပြီး ဆုတောင်း ခဲပုံမှာ ဤ

ကောင်းမှုကြောင့်ဖြစ်လေရာဘဝတိုင်းမှာ သူစိမ်းအမျိုး
သမီး မှန်သမျှဟာ မိမိကိုမြင်လျှင် မနေနိုင်အောင်
တပ်မက်ကြပါစေသတည်းတဲ့”

- ဗုဒ္ဓမြတ်စွာဘုရားရှင်ခေတ်အခါမှာ အလွန်ထင်ရှားသော
အနာထပိဏ်သဋ္ဌေးကြီး၏(နမကမွေးသော) တူမေမက
သတို့သားဖြစ်လာတယ်။
- ရှေးဆုတောင်းကြောင့် မေမကဟာ ဆွေမျိုးမတော်စပ်
သော သတို့သမီးတိုင်း ဣန္ဒြေကိုမသိမ်းဆည်းနိုင်အောင်
အဆင်း လှခြင်းစတဲ့ လောကီအကျိုးကိုရခြင်း။
- နောက်ဆုံးမြတ်စွာဘုရားထံမှာ တရားနာ၍ မဂ်ဉာဏ်၊
ဖိုလ်ဉာဏ်ကိုရယူခြင်းဟူသောလောကုတ္တရာအကျိုးကိုလည်း
ရရှိခြင်း။
- ရှေးဆုတောင်းကောင်းခဲ့လို့ဒီဘဝမှာဆွေဂုဏ်မျိုးဂုဏ်
ပစ္စည်းဂုဏ် ပြည့်စုံပြီး ထိပ်တန်းရောက်ခဲ့တယ်။ မေမက
ကိုနှစ်သက်ကြသော အမျိုးသမီးများ၏ မိဘမောင်ဘွား
များမှ မေမကအား ဖမ်းဆီးပြီး ဘုရင့်ထံအပ်ကြတယ်။
- ဘုရင့်ကလည်း အနာထပိဏ်သဋ္ဌေးကြီး ၏ မျက်နှာကို
ထောက်ပြီး၊ ဖမ်းဆီးရမိသော မေမကအား(၃) ကြိမ်
မြှောက်လွှတ်ပေးခဲ့တယ်။ နောက်ဆုံးအကြိမ်သုဋ္ဌေးကြီး
သိသွားပြီး တု၍သု မေမကအား ဘုရားရှင်ထံသွားပြီး
ကရား နာစေခဲ့တယ်။ ဗုဒ္ဓဘုရားရှင်မှလည်း မေမကနှင့်

သင့်တင့် လျောက်ပတ်သော တရားကိုဟောကြားပေး
ခြင်းဖြင့် တရားနာ ယူရင်း၊ သူရဲဖြစ်ဆဲရုပ်နာမ်အစဉ်ကို
နှလုံးသွင်းစူးမှတ်သွား လိုက်တာ သောတာပန်ဖြစ်သွား
တယ်တဲ့၊ သက္ကယဒိဋ္ဌိနှင့် ဝိစိကိစ္စ အကြွင်းမဲ့ပြုတ်သွားပြီး
အပါယ်ဘေးမှ လုံးဝကင်းဝေးသွားစေခဲ့ - တယ်တဲ့။

ရှင်မဟာကဿပ

- သံယုတ်အဋ္ဌကထာအင်္ဂုတ္တိုရ် အဋ္ဌကထာ၌ ဝိပဿီ
- မြတ်စွာ ဘုရားလက်ထက်အခါ စကသာဋက အမည်ရှိ
ပုဏ္ဏားဟာ ဘုရားရှင်အား အဝတ်ပုဆိုးတစ်ထည်လှူ
ခဲ့ဖူးတဲ့အကျိုးကြောင့် ဒိဋ္ဌဓမ္မအကျိုးအဖြစ် အဝတ်သုံး
ဆယ့်နှစ်စုံရခဲ့ဖူးတယ်။
- ထိုဘဝမှာပင် ကမ္မလာတစ်ခုကို ဘုရားမျက်နှာကြက်
အဖြစ် လှူခဲ့ဖူးတဲ့အကျိုးကြောင့် ခြောက်ဆယ့်လေးခု
စီရှိသောဆုရ၍ ပုရောဟိတ်မင်းဆရာဖြစ်ခဲ့ရတယ်။
- ကဿပ ဘုရားမပွင့်မီ သူကြွယ်မျိုး၌ဖြစ်ခဲ့စဉ် ပစ္စေက
ဗုဒ္ဓတစ် - ပါးသင်္ကန်းချုပ်ရာ၌ - အလျားအနားပတ်
မလောက်သည်ကိုမြင်၍ ပုဆိုးတစ်ထည်လှူခဲ့ဖူးတယ်။
- နောက်ဗာရာဏသီပြည်၌ သူဌေးသားဖြစ်၍ တစ်ယူဇနာ
ရှိသော ရွှေစေတီကို ကမ္မလာသင်တိုင်းဖြင့် ရစ်ပတ်
ပူဇော်ခဲ့တယ်။
- ၎င်းနောက် ဗာရာဏသီပြည်၌ပင် အမတ်မျိုး **၂၂**

သတို့သား ဖြစ်လာတယ်။ မိခင်ပေးသောပုဆိုးကို ကြမ်းသည်ဆိုပြီး

- နူးညံ့သောအဝတ်ပုဆိုးရှိရာ အရပ်သွားမည်ဟု မင်္ဂလာဥယျာဉ်သို့သွား၍ အိပ်နေစဉ် ပုဿ ခေါ် မင်္ဂလာရထား ဆိုက်လာသဖြင့် ဗာရာဏသီမင်း အဖြစ်ရခဲ့တယ်။ ဆက်သသောတစ်သိန်းတန်ပုဆိုးကိုပင် ကြမ်းလှသည်ဆိုခါ ရွှေကရားဖြင့်မြေသို့ ရေလောင်း၊ ချလိုက်ရာ အရပ်လေးမျက်နှာမှ ပဒေသာပင်ရှစ်ပင်စီ ပေါ်ပေါက်လာတယ်။ (၃၂ပင်) ထိုပဒေသာ ပင်မှ နတ်ဝတ်ပုဆိုးကိုယူ၍ ဝတ်ဆင်ရတယ်။ တိုင်းနိုင်ငံသူ/ သားတို့လည်း ထိုပဒေသာပင်မှပင် အဝတ်အထည် ယူငင်ဝတ်ဆင်ကြရတယ်။ ထိုဘဝမှာပင် မိမိတို့ကိုး ကွယ်ထားသော - ပစ္စေကဓုဒ္ဒါငါးရာ - ပရိနိဗ္ဗာန် ခံတော်မူသည် ကိုတွေ့မြင်ရပြီးနောက် ထိတ်လန့်သဖြင့် ရသေ့ရဟန်းပြုခါ ဈာန်ရပြီးနောက် ပျံလွန် တော်မူခဲ့ တယ်။ နောက်ထပ် ဗြဟ္မာပြည်မှာဖြစ်တယ်။

ဗြဟ္မာပြည်မှ စုတေသောအခါ - ဂေါတမဘုရား လက်ထက် ပိပ္ပလိ လုလင်ဖြစ်လာတယ်။ ဘဒ္ဒါကာ ပိလာနီ နှင့်လူကြီးမိဘများ၏ ဆန္ဒအရ ထိမ်းမြား ခဲ့တယ်။ လယ်ထွန်ရာမှာ ပိုးကောင်တို့ကို ကျိုးငှက်တို့

ထိုးသုတ်ကောက်စားသည်ကိုမြင်လျှင် - လောကကြီးအားငြီးငွေ့ကာ ရဟန်းပြုရန်ထွက်အလာ ဗုဒ္ဓဘုရားရှင်နှင့် တွေ့ခဲ့တယ်။

- ဗုဒ္ဓဘုရားရှင်ကိုယ်တော်တိုင် ဆီးကြီးပြီး ဒုက္ခသင်္ခါန်ကိုလည်း ပေးတော်မူခဲ့တယ်။ ရဟန်းအဖြစ်ခံယူတော်မူပြီးနောက် - ဓူတင်တေရသဆောင်စတဒဂ်ရ - အရှင်မဟာကဿပ - ဟု - ကျော်စောထင်ရှားသော မထေရ်ဖြစ်ခဲ့တယ်။

- ရှင်မဟာကဿပလောင်းလျှာသည် ဖြစ်လေရာဘဝထိုင်းမှာသင်္ခါန်အလှူကိုသာ သဒ္ဓါပွား၍ လှူခဲ့တာများတယ်။

- “သဒ္ဓိသံပါကံဇနေတိ”အရ အထည်ပွားများခြင်းအကျိုးကို ရခဲ့တယ်။

- နန္ဒသတို့သားဖြစ်စဉ် ပုဆိုးပဒေသာပင် ပေါက်လောက်အောင် အကျိုးတရားခံစားခဲ့ရတယ်။

- ဘုရားနှင့်တွေ့စဉ်ရခဲလှစွာသော ဘုရားရှင်၏ ပုံသကူ ဒုက္ခသင်္ခါန်ကြီးကို အမွေခံအဖြစ်ရခဲ့တယ်။

- ဓူတင်ဆောင်စတဒဂ်ရ အရှင်မဟာကဿပအဖြစ်သာသနာတွင် ထင်ရှားပြီးနောက် နိဗ္ဗာန်ခံဝင်ခဲ့တယ်။

သင်္ခါန်လှူရသော အကျိုးများအကြောင်း

ဓမ္မပဒ၊ အဂုံတ္တိရ်စသော အဋ္ဌကထာတို့၌ သင်္ခါန်

လှူရသော အကျိုးများကြောင့် မာတုဂါမ တို့အားကိုး
ကုဋေထိုက်တန်သော - မဟာလတာတန်ဆာကို
ဆင်မြန်းရခြင်းဖြင့် အထွတ်အထိပ်သို့ ရောက်ခဲ့ဖူး၏။

- * ဘုရားရှင်လက်ထက်အခါ - ကျောင်းအစ်မဝိသာခါ
- ဗန္ဓုလစစ်သူကြီးကတော်
မလ္လိကာ
- ရာဇဂြိုဟ်သူဌေးသမီး
- * ယောက်ျားတို့မှာကား
တန်ခိုးအားဖြင့် အလိုလို
ဖြစ်သော
- သပိတ်
- သင်္ကန်း
- ပရိက္ခရာအစုံအလင်နှင့်
တကွဗဟိဘိက္ခုရဟန်း
ဖြစ်၍ထွတ်အထိပ်သို့
ရောက်၏။

ဘုရားရှင်လက်ထက်အခါ၌ ပဉ္စဝဂ္ဂီအစပြု၍ ထောင်
ပေါင်းများ စွာသောယောက်ျားတို့သည် သင်္ကန်းလှူခဲ့
ကြသောအကျိုးကြောင့် ဗဟိဘိက္ခုများဖြစ်ခါ
မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်ရကြလေတယ်။

* ဒါကြောင့် ကထိန်သင်္ကန်းအလှူသည် ထူးကဲမွန်မြတ် လှပေ၏။

၆။ သိမှတ်စရာဗဟုသုတအဖြာဖြာ

သံဃာဂုဏ်တော် ၉ ပါး

- (၁) သုပ္ပဋိပန - ကောင်းသောအကျင့်ရှိခြင်း။
- (၂) ဥပပုပ္ပဋိပန - ဖြောင့်မတ်သောအကျင့်ရှိခြင်း။
- (၃) ဉာယပုပ္ပဋိပန - သင့်သောအကျင့်ရှိခြင်း။
- (၄) သာမိဓိပုပ္ပဋိပန - ရိုသေထိုက်သောအကျင့်ရှိခြင်း။
- (၅) အာဟုနေယျ - ဆွမ်းဦးကိုအလှူခံထိုက်ခြင်း။
- (၆) ပါဟုနေယျ - ဧည့်ဝတ်ကိုအလှူခံထိုက်ခြင်း။
- (၇) ဒက္ခိဏေယျ - မြတ်သောအလှူကိုခံထိုက်ခြင်း။
- (၈) အဗ္ဗလိကရထိယ - ရှိခိုးခံထိုက်ခြင်း။
- (၉) အနတ္တရပုညက္ခေတ္တ - မြတ်သောကောင်းမှုပြုရာဌာန ဖြစ်ခြင်း။

လှူသားများမဖူးရတဲ့စေတီ(၃)ဆူ

- ၁။ ဣတ္ထမထိစေတီတော်(ကောင်းကင်ယံ-သိကြာမင်းခံ နေရာ၌ တည်ရှိသည်)
- ၂။ ဒုဿစေတီတော်(ကောင်းကင်ယံ-သုဒ္ဓါဝါသဗြဟ္မာ ဘုံမှာတည်ရှိသည်)
- ၃။ မဟေသရစေတီတော်(ဟိမဝန္တာတောင်အတွင်း)

စုဒ္ဒအလိုထော်ထွက်ထိန်ခင်အကျူ

မနှာဂီရိအမည်ရှိတောင်၌ တည်ရှိသည်။ မဟာသရ
အမည်ရှိ တန်ခိုးကြီးနတ်တစ်ပါးတည်ထားကိုး
ကွယ်သည့်ရုပ်ပွားတော်စေတီဖြစ်သည်။

* ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်များသိထားပြီး ရှိခိုးနေကြဖြစ်သည့်

- ၁။ ဓါတုစေတီ
- ၂။ ဥဒ္ဓိဿစေတီ
- ၃။ ပရိဘောဂစေတီ
- ၄။ ဓမ္မစေတီ တို့ဖြစ်တယ်။

* ၎င်းစေတီ(၃)ဆူနှင့်(၄)ဆူကို ရောနှောမိစေဖို့ သတိနှင့်
ဆင်ခြင်ရမည်။

နာမည်တူနှစ်ဦး

- မယ်တော်မာယာနှင့် ပဇာပတိ မိထွေးတော်ဂေါတမီတို့
၏ဖခင်အမည်ရင်းမှာ (အဉ္စန)ဖြစ်တယ်။ ဒေဝဒဟမင်း
ဖြစ်သောအခါ သုပ္ပဗုဒ္ဓဖြစ်လာတယ်။
- ၎င်း သုပ္ပဗုဒ္ဓ မင်းနှင့် ဇယသေနမင်း၏သမီးတော်
ယသောဓရာ တို့ပေါင်းဖက်ရာမှ
 - ၁။ သီရိမဟာမာယာ (ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏မယ်တော်)
 - ၂။ ညီမတော်ပဇာပတိဂေါတမီ(ဗုဒ္ဓ၏မိထွေးတော်/
အဒေါ်)
 - ၃။ ဒဏ္ဍပါထိ (ဗုဒ္ဓ၏ဘဒ္ဒေးတော်)

၄။ သုပ္ပဗုဒ္ဓ (ဗုဒ္ဓ၏ယောက္ခမအမည်/ ယသောဓရာ၏ ဇခင်) အမည်တူ(၂)ဦး

၁။ သုပ္ပဗုဒ္ဓ-(ဗုဒ္ဓ၏ယောက္ခမ/ ယသောဓရာ၏ အဖိုးအမည်)

၂။ ယသောဓရာ-(မိဖုရားယသောဓရာ၏ အဖွားအမည်/ ဗုဒ္ဓ၏မိဖုရားအမည်)

* အမည်နာမခြင်းတူသော်လည်း ပုဂ္ဂိုလ်ခြင်းကွာခြားကြသည်ကို မှတ်ယူနိုင်ပါတယ်။

* လောကနိတိ မှတ်ယူဘိ

၁။ လောက၌ ပျင်းသောသူမှာအတတ်ပညာမရှိနိုင်

၂။ အတတ်ပညာအသက်မွေးဝမ်းကြောင်းမရှိကာ၊ မကြီးပွားနိုင်ပါ။ စီးပွားမရနိုင်ပါ။

၃။ စီးပွားဥစ္စာမရှိက မိတ်ကောင်းတွေမွန်မရနိုင်ပါ။

၄။ မိတ်ကောင်းတွေမွန်မရှိက ချမ်းသာသူမရရှိနိုင်ပါ။

၅။ ချမ်းသာသူမရရှိသောအခါ ကောင်းမှုကုသိုလ်မပြုနိုင်ပါ။

၆။ ကောင်းမှုကုသိုလ်မရှိက နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာကို မရရှိနိုင်ပါ။

* လောကနိယာမအရ အပျင်းမဖက်ပါနှင့်
မိဘနှင့်သားသမီး

မိဘနှင့်သားသမီးတို့သည် အပြန်အလှန်သိတတ်မှု

နားလည်မှုရှိရမည်။ သားသမီးတို့သည် မိဘ၏အမှုအကျင့်ကို လိုက်နာတတ်သည်ကများသည်။ “လက်ဦးဆရာမည် ထိုက်စွာ ပုဗ္ဗာစရိယ မိနှင့်ဖ”ဟု သင်္ဂဓာဆရာတော်က ဆောင်ပုဒ်ရေးသားခဲ့တယ်။

- မကောင်း၊မေတ္တာ ၊ ကောင်းရာညွှန်လတ်
- အတတ်သင်စေ၊ ပေးဝေနှိုးရင်း၊ ထိမ်းမြားခြင်းလျှင်
- ဝတ်ငါးအင်၊ ဖခင်မယ်တို့တာ။

သား(၃)မျိုး

- ၁။ အတိဓာတသား - အမိအဘထက်အရာရာသာ လွန်သောအရည်အချင်းရှိ၏
- ၂။ အနုဓာတသား - အမိအဖနှင့် တူညီသောအရည်အချင်းရှိ၏။
- ၃။ အဝဓာတသား - အမိအဖတို့ထက် နိမ့်ကျသော အရည်အချင်းရှိ၏။

သာသမီးတို့ဘက်မှလည်း

ကျွေးမွေးမပျက်
ဆောင်ရွက်စီမံ
မွေခံထိုက်စေ
လှပျော့ဝေ၍
စောင့်လေမျိုးနွယ်

ဝတ်ငါးသွယ်ဟူသော - သားသမီးကျင့်ဝတ်ကို
မပျက်မယွင်းလုပ်ဆောင်ရာ၏။

* ဒါကြောင့် - မိဘကိုမသေခင်ပြုစုပါ၊ ကျွေးပါ၊
သေမှ မငိုပါနှင့် ။

၆။(ခ) ထူးခြားလှတဲ့လတန်ဆောင်

ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသက်တော်ထင်ရှားရှိစဉ်အခါက ကျောင်း
ဒါယကာဖြစ်တဲ့ အဇာတသတ်မင်းဟာ လူပေါင်းမှားလို့
ဖခမည်းတော်ကိုပြစ်မှားပြီးသတ်ခဲ့တယ်။ သူ့မှာအဲဒီ
ပဉ္စာနန္ဒိယကံ ကျူးလွန်ခဲ့တဲ့အပြစ်ကြောင့် စိတ်နှလုံးမချမ်း
မြေ့နိုင်ဘဲ - သောကအမြဲဖြစ်ခဲ့ရတယ်။ နောက်ဆုံးတွင်
ဆရာစီဝက၏အကူအညီဖြင့် ဘုရားရှင်ထံမှောက်ရောက်
ခဲ့တယ်။ သူ့ဘဝင်မတင်မကျဖြစ်သောအကြောင်းကို
လျှောက်ထားသောအခါ ရဟန်းပြုရခြင်း လက်တွေ့အကျိုး
ထူးပေးပုံ(သာမညဖလသုတ်တော်)ကို ဘုရားရှင်မှဟောတော်
မူခဲ့တယ်။ ဤသုတ်တော်တွင်ရဟန်းပြုရခြင်း၏ မျက်မှောက်
အကျိုးတစ်ခုစီကို - သဘာဝတ္ထကျကျ - ရှင်းပြထားပြီး
ဟောကြားတော်မူခဲ့တယ်။

ဤသုတ်တော်သည် ရဟန်းနှင့်အလှူဒါယကာ/
ဒါယကာမတို့အတွက် “ပြဒါးချိန်”သဖွယ်ဖြစ်၍ နှစ်ဦး
နှစ်ဖက်အတွက် ရေချိန်ကိုက်မကိုက် (ညီမညီ)ဤသုတ်
တော်ဖြင့် တိုင်းထွာကြည့်နိုင်တယ်။ ဤသုတ်တော်ကို

ကြားနာရသဖြင့် အစာတသတ်မင်းသည် ဥပသကာဖြစ်ခဲ့
 တယ်။ ၎င်းအပြင် ပုထုဇဉ်များစွာအနက်မှ ရတနာသုံးပါး
 အား အကြည်ညိုဆုံး ပုဂ္ဂိုလ်ထူးအဖြစ်လည်း ဘုရားရှင်မှ
 စတင်၍ ပေးအပ်ခဲ့တယ်။ ပထမသင်္ဂါယနာတင်ရာတွင်
 လည်း ဒါယကာဖြစ်ခွင့်ရခြင်း၊ မြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန်
 ပြုပြီး ကြွင်းကျန်ရစ်သော သရီရဓာတ်တော်များ ရှာဖွေစု
 ဆောင်းကာ ဓာတ်တော်တိုက်ကြီးတစ်ခုတည်ထားပူဇော်ခြင်း၊
 စသည့်ကုသိုလ်ရေးလုပ်ငန်းများစွာရွက်ဆောင်ခဲ့တယ်။

* ဆဋ္ဌမသင်္ဂါယနာတင်သည့်အချိန်ထိတိုင်အောင်
 တန်ဖိုးရှိသည့် ပိဋကတ်တော်များ မတိမ်းမစောင်း၊ မပျောက်
 ပျက် ဆက်လက်တည်ရှိနိုင်အောင် သာသနာ့ဝန်ထမ်းရဟန်း
 တော်များ အဆင့်ဆင့် လက်ဆင့်ကမ်း ထိမ်းသိမ်းစောင့်
 ရှောက်လုပ်ဆောင်ခဲ့တယ်။ တန်ဆောင်မှန်းလပြည့်နေ့တွင်
 အစာတသတ်မင်းအား မြတ်စွာဘုရားရှင်မှ (သမညဖလ)
 သုတ် တော်ကိုဟောကြားတော်မူခဲ့တယ်။ ထူးမြတ်တဲ့လ
 တစ်လဖြစ်တယ်။ ၎င်းနေ့ကို (သမညဖလ)အခါတော်နေ့
 ဟုလည်းခေါ်ဝေါ်ကြတယ်။

* တန်ဆောင်မှန်းလနှင့်ကထိန်ပွဲ၏ တစ်နှယ်ငင်တစ်စင်ပါသည့်
အကြောင်း

- (၁) ကထိန်သင်္ကန်းကပ်လှူတဲ့ပွဲ
- (၂) မသိုးသင်္ကန်းကပ်လှူပူဇော်ပွဲ

- (၃) ပုံသကူသင်္ကန်းပစ်လှူတဲ့ပွဲ
- (၄) ကြတ္တိကာနက္ခတ်ပွဲ
- (၅) မီးထွန်းပွဲ ၊ (တန်ဆောင်မုန်းဆီမီးပူဇော်ပွဲ)
- (၆) မယ်ဇလီဖူး/ရွက်သုတ်ပေးလှူသည့်ဇလေပွဲ
- (၇) ကာလသားတစ်သိုက်၏ ကျီးမန်းပွဲနှင့်သီချင်းဟစ်ပွဲ
- (၈) ကာလသားများအပျော်သဘောပစ္စည်းစိုးယူဝှက်တဲ့ပွဲ
- (၉) မုံဆမ်းအလှပွဲတို့ဖြစ်တယ်။

- အမှတ်စဉ်(၁)မှ(၃)ထိဟာ ဘာသာရေးဖြစ်တဲ့လောကုတ္တရာ ပွဲတွေပါ။
- အမှတ်စဉ်(၄)ကြတ္တိကာ နက္ခတ်ပွဲဟာ လောကီရေးရာပွဲသက် - သက်ပါ။
- အမှတ်စဉ်(၅)မယ်ဇလီဖူး/ရွက်သုတ်စားပြီးလှူတဲ့ဇလေပွဲဖြစ် တယ်။ တန်ဆောင်မုန်းရဲ့အဓိပ္ပာယ်မှာ မီးရှူးမီးတိုင် ဆီမီးပူ ဇော်ပွဲလိုဆိုလိုရင်းဖြစ်တယ်။ အမှိုက်မှောင်ကို ဈေးမုန်းပြီး ကြည် လင်စေတဲ့လဖြစ်လို့ တန်ဆောင်မုန်းလလို့ခေါ်တာပါ။ တစ်နှစ် တာ၏ နက္ခတ်အစုံထွက် သောလဖြစ်ပါတယ်။ ကြတ္တိကာ နက္ခတ်ထွက်တဲ့ တန်ဆောင်မုန်းလပြည့်မှာ လနှင့် ယှဉ်လျက်ထွက်တယ် လို့ဆိုကြတယ်။ ကြတ္တိကာ နက္ခတ်ကို မီးနတ်မင်းစောင့်တယ်၊ မီးနတ်မင်းဟာ

လူ့ပြည်ကိုဆင်းတဲအခါ သူ့ရဲ့ရဲဘော်ရဲဖက်ဖြစ် တဲ့
 မဉ္ဇူရီသစ်ပင်စောင့်နတ်မင်းကြီးထံရောက်တယ်။ တည်းခို
 တယ်။ လူ့ပြည်မှာရှိတဲ့အားလုံးသောနတ်အပေါင်းလည်း
 မီးရှူး - တန်ဆောင်၊ များထွန်းညှိပူဇော်ကြတယ်။
 ဧည့်သည်ဖြစ်တဲ့ မီးနတ်မင်းကြီးကို အိမ်ရှင်ဖြစ်သူ
 လူသားတွေမှ ဧည့်ခံတဲ့မီးပူဇော်ပွဲဖြစ်တယ်။

(၆) မီးနတ်မင်းကြီးတည်းခိုတဲ့ - မဉ္ဇူရီသစ်ပင်ဟာ
 ကာလရွှေလျားပြီး မယ်ဇလီပင်လိုပြောင်း လဲလာတယ်။
 နတ်အပေါင်းစု ဝေးရာမယ်ဇလီပင်ဟာ တန်ခိုးအာနိသင်
 နှင့်ပြည့်စုံစေတယ်လို့ ယုံကြည်ကြလို့ မယ်ဇလီဖူး/
 ရွက်သုတ်စားခြင်း၊ ပေးကမ်းဒါန - ပြုခြင်းလေ့
 ရှိခဲ့ကြတယ်။ မယ်ဇလီဖူး/ ရွက်ဟာ(၉၆) ပါးရောဂါနှင့်
 အန္တရာယ်အသွယ်သွယ်ကို ကာကွယ်နိုင် တယ်လို့လည်း
 ယုံကြည်ကြတယ်။

အမှတ်စဉ်(၇)နှင့်(၈)ကတော့ ကာလသားများအနေဖြင့်
 ပျော်ပွဲ ရွှင်ပွဲအဖြစ် ပြုလုပ်ကြတယ်။ ကျီစယ်ကြတယ်။
 စိတ်မဆိုးရပါ။

(၉) တန်ဆောင်မှန်းလမှာ ကောက်နု/ကောက်သစ်
 ပေါ်တဲ့အတွက် နို့စို့ ဖျားဖျားမှန်းဆမးအလှူပွဲကိုပင်
 နှိုနိုင်ကြပြန်တယ်။

တန်ဆောင်မှန်းလ

- * တန်ဆောင်မှန်းလရဲ့ အလှတန်ဆာဆင်ပုံတွေကတော့ အံ့မခန်းပါပဲ
- * ကထိန်သင်္ကန်းကပ်လှပွဲ (မသိုးသင်္ကန်း)
- * ပုံသကူပစ်တဲ့ပွဲ - ပုဂ္ဂိုလ်မရွေးစေတနာသုံးတန်ပြဋ္ဌာန်း၍ ပြတ်သားစွာစွန့်ပစ်လှူဒါန်းတဲ့ပွဲပါပဲ။(သံဃိကဒါန မျိုးဖြစ်ပါတယ်)
- * ဘုရားရှင်ကိုယ်တော်မြတ်ကြီးပင်လျှင် (ဥရဝေဋ္ဌတောမှာ) ဒီတန်ဆောင်မှန်းလ၌ ပုံသကူသင်္ကန်းကောက်ယူခဲ့ဖူး တယ်။
- * ရဟန်းသံဃာနှင့်ကတိ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်ရှင်လူအပေါင်းကို နိဗ္ဗာန်တံ ခါးဖွင့်တဲ့လထူးလမြတ်ဖြစ်တယ်လို့- သိထား အပ်တယ်။
- * တန်ဆောင်မှန်းလရာသီ၏ ကြည်လင်လှပသာယာ ပုံတွေကို စာဆိုတော်ဖိုးသူတော်ဦးမင်းနှင့် ပညာရှိ တစ်ဦးတို့စပ်ဆိုခဲ့တဲ့ ကဗျာတွေကိုလည်း သတိတရဖြစ် ခဲ့ပါတယ်။

တန်ဆောင်မှန်းလဘွဲ့ (တေးထပ်)

- မိုးဝသန်ချိန်ဆုံးလို့
 တန်ဆောင်မှန်းမြို့စွာ
 ဘဝါးနှစ်ခုစွန်းခါဝယ်၊

ကြတ္တိကာကြယ်မင်း၊

စဝဲပွင့်မာလာငယ်၊

သည်ချိန်ခါမွှေထုံယုံသင်း။

- ဗတ္တိသညဉ့်နာရီမှာ၊

အဋ္ဌစမ္ပိဓနုသွင်း၊

မြောက်လေပြေဆော်ညွင်းလို့၊

အမင်းမင်းရာဇာ၊

ဥတ်ကထိန်ခါသမယကိုလ၊

များဒါနုပြုပြန်မြဲသာ။

- ဆဲရှစ်လုံးပါဒ်သုညမှာ၊

သံသရာနောင်အရေးကိုလ၊

ထောက်ထွေးကြံဆင်ခြင်း၊

ကင်းလွတ်ကြောင်းအင်၊

မြတ်ပုညကောင်းခွင်မှာ၊

နှစ်အစဉ်ပွဲပေရှင်လေး။

တန်ဆောင်မှန်းလဘွဲ့ (လွမ်းချင်း)

* မြောက်လေငယ်သွင်းပါလို့၊

မြူနှင်းငယ်နိနိ၊

မြင်တိုင်းငယ်ပြုသည်၊

ရွှေကျီးညိုတာရာနှင့်၊

ကြတ္တိကာထွန်းတဲ့လကိုလေး။

* တန်ဆောင်ငယ်မာသ
 တစ်ဆယ့်နှစ်လတွင်
 ချမ်းပြုစေရင်
 ဗြိစ္ဆာစွင်သို့
 ရက်ငင်ပြောင်းရွာ
 ဆဲညာလဲ
 နိုင်လှဝတ်မှုန်
 ရနံ့သာထုံတော့တယ်
 ဘုန်းဂုဏ်ကြော့သမ္ဘိန်မှာ
 လှူကထိန်သဘင်ခင်းလို့
 ကျင်းကြတယ်လေး။

၇။ တစ်ဆယ့်နှစ်လအခါရာသီနှင့်ပွဲတော်များအကြောင်း
 (တန်ခူးလ)သင်္ကြန်ပွဲ

ဗြဟ္မာ့ဦးခေါင်းကို ကလုည့်စီကိုင်ရသောနတ်သမီး
 (၇)ဦးကြောင့်ဖြစ်ပေါ်လာတယ်လို့ အဆိုရှိကြသည်။

၁။ ဒဃီ	၂။ မဟောရဏ
၃။ ဂေါရဝသေန	၄။ ကညာ
၅။ မန္တာ	၆။ ရက္ခိတာ
၇။ ပက္ခာ	

သင်္ကြန်ဝေါဟာရသည် ပါဠိနှင့်သက္ကတမှ အမွေ
 ရထားသော မြန်မာစကားဖြစ်သည်။ ပြောင်းရွှေ့ခြင်း။

ကူးခြင်းလိုအပ်ပွါယ်ရသည်။ နှစ်ဟောင်းမှနှစ်သစ်သို့ ကူးပြောင်းသည့်လဖြစ်သည်။ သင်္ကြန်ကျသည်ဟုဆိုကြသည်။ နှစ်တစ်နှစ်(၁၂)လ၏ ပထမဆုံးလဖြစ်သည်။

သင်္ကြန်ရက်အတွင်း၌ လုပ်ဆောင်ရန်ကိစ္စအဝဝကို “အတာကမ္မ”ဟုခေါ်သည်။ သင်္ကြန်သွင်ပြင်လက္ခဏာဟုလည်း အမှတ်ပြုကြသည်။ မင်္ဂလာအပေါင်းနှင့် ပြည့်စုံမှုကိုသာလုပ်ဆောင်လေ့ရှိကြသည်။ ကျောင်းကန်ဘုရားသွားခြင်း၊ ဒါနမှု၊ သီလမှု၊ ဘာဝနာမှုများကို ထိုက်သည့်အားလျော်စွာ အလှူပေးခြင်း၊ သီလဆောက်တည်ခြင်း စသည်တို့ကို အတာကမ္မဟုလည်းဆိုသည်။ (၁၂)လပြည့်သောအခါတိုင်း သတ္တရာစံလဲသောကာလဖြစ်သည်။ တစ်နှစ်တစ်ခါဤအချိန်ဤကာလရောက်တိုင်း တန်ခူးရေနှင့်မျှောစေသည်။

ရေပက်ခြင်းသည် ပုလွန်းသောအချိန်အခါဖြစ်သဖြင့် အေးမြပါစေ၊ အညစ်အကြေးကင်းစင်ပါစေ၊ သတ္တဝါအားလုံးပေါ် အန္တရာယ်ခတ်သိမ်းကင်းငြိမ်းပါစေဟု ရည်ညွှန်းပါသည်။ ဤမျှလေးနက်မွန်မြတ်လှသည့်- လတန်ခူးပါ။

- ပထဝီဝင်အရ - ပုလွန်းသည့်အခါရာသီဖြစ်သည်။
- ရာသီခွင်အားဖြင့် - မိဿရာသီဖြစ်သည်။
- နက္ခတ်အားဖြင့် - စိတြနက္ခတ်ဖြစ်သည်။
- ရာသီပန်း - ရင်ခတ်၊ ကံ့ကော်ပန်းဖြစ်သည်။
- ပွဲတော် - သင်္ကြန်ပွဲတော်ဖြစ်သည်။

- မိုး - “တန်ခူးမည်မှတ်၊ဖက်ဆွတ် ရေတိုး၊
သကြိန်မိုး” ဟုရေးစပ်ကြသည်။
- ရိုးရာယဉ်ကျေးမှုသကြိန်ကိုထိမ်းသိမ်းသင့်သည်။
- သကြိန်၏အတာကမ္မကိုလေးနက်မွန်မြတ်စွာ လုပ်ဆောင်
ရာ၏။
- အမှားသည် အမှန်၏ဆရာဖြစ်သည်ဆိုသည့်စကား ရှိခဲ့
သလို ယခင်ကရွတ်ချော်မှုပြုလုပ်ခဲ့ကြပါမူ အတာရေ
ပက်ဖြန်းကာ ပြုပြင်လို့ရပါတယ်။
- ရှေးခေတ်သကြိန်သွင်ပြင်မှာ သပြေခက်နှင့်ရေပက်ကစား
ကြတယ်။
- ခေတ်လယ်ပိုင်းနှင့် နောင်ခေတ်ယခုသကြိန်ကာလတွင်
ရိုးရာယဉ်ကျေးမှုအမွေအနှစ်ကို ဆက်လက်ထိန်းသင့်တယ်
လို့ထင်မြင်မိပါတယ်။ တိုက်တွန်းလို့တယ်လေ။

“ကဆုန်လအကြောင်း”

ပွဲတော်(ညောင်ရေသွန်းပွဲ)ကဆုန်လပြည့်-ဗုဒ္ဓနေ့

ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် မြန်မာပြည်သူပြည်သားများသည် နှစ်တစ်နှစ်(၁၂)လ၏ လစဉ်ကျရောက်သော ပွဲတော်များကို တခမ်းတနားအလေးထားကျင်းပလေ့ရှိသည်။ ၎င်းရက်ထူးရက်မြတ်/ နေ့ထူးနေ့မြတ်များကို သာသနာရေးဆိုင်ရာ အခမ်းအနားများ - အဖြစ်လည်း ကျင်းပလေ့ရှိကြသည်။

ကဆုန်လတွင် - ကဆုန်လပြည့် - ဗုဒ္ဓနေ့. (ညောင်
ရေသွန်းပွဲတော်)ကို ကျင်းပကြသည်။ ညောင်ရေသွန်းပွဲ
တော်ဆိုသည်မှာ - ဘုရားပွင့်တော်မူရာဒေသဖြစ်သည့်
ညောင်ပင်ကို ရေသွန်းလောင်းပူဇော်ခြင်းပင်ဖြစ်သည်။

- ညောင်ရေသွန်းပွဲနှင့် ပတ်သက်၍ မှတ်သားရလွယ်စေရန်

(၁) ဘုရားလောင်း သုမေဓာရှင်ရသေ့သည် ကဆုန်လပြည့်
နေ့၌ နိယတဗျာဒိတ် ခံယူတော်မူခဲ့ဖူးသည်။

(၂) ဂေါတမရှင်တော် အလောင်းတော်မြတ်သည် မဟာ
သက္ကရာဇ် ၆၈၃၊ ကဆုန်လပြည့်၊ သောကြာနေ့တွင်
ဝိသာခါနက္ခတ်နှင့် စန်းယုဉ်ခိုက်မှာ မယ်တော်မာယာ
၏ ဝမ်းကြာတိုက်မှ ကောင်းမွန်စွာ ဖွားမြင်တော်မူခဲ့
သည်။

(၃) သက္ကရာဇ် ၁၀၃ ခုနှစ်၊ ကဆုန်လပြည့်၊ ဗုဒ္ဓဟူးနေ့
တွင် ဘုရားဖြစ်တော်မူခဲ့သည်။

(၄) သက္ကရာဇ် ၁၄၈ ခု၊ ကဆုန်လပြည့်၊ အင်္ဂါနေ့၌
ဓန္ဒပရိနိဗ္ဗာန်ခံဝင်တော်မူခဲ့ပြန်သည်။

* ၎င်းကဆုန်လကို ဘုရားနှင့်ပတ်သက်သော လဖြစ်
သဖြင့် အထူးအလေးထားစရာဖြစ်ပေသည်။

- ပထဝီဝင်အရကြည့်လျှင် ကဆုန်လတွင်အလွန်ပူပြင်း
သည် အပူရှိန်ကြောင့် ရေခိုးရေငွေ့များ ပြန်တက်ကာ
မိုးတိမ်များဖြစ်သွားကြသည်။ မိုးစသောရာသီဖြစ်သဖြင့်

မြေသင်းမိုးဖြစ်သည်။ ကဆုန်လအတွင်း မြေသင်းရနံ့ သင်းပျံ့ပျံ့ဟုလည်း ရေးစပ်ကြပါသေးသည်။

- ရာသီဥတုပူလွန်းသဖြင့် ၎င်းလကိုပင် ရေပြတ်သောလ ဟုခေါ်ဆိုကြသည်။
- ရေပြတ်သောလဖြစ်သဖြင့် ဘုရားရှင်ပွင့်တော်မူရာ အရပ်၏ မဟာဗောဓိပင်ကို ရေသွန်းလောင်းခြင်းဖြင့် ကဆုန်လ၌ ညောင်ရေသွန်းပွဲတော် ဖြစ်ပေါ်လာခဲ့ရ သည်။
- ရာသီအားဖြင့် - ပြိုသာရာသီဖြစ်သည်။
- ဝိသာခါ - နက္ခတ်ဖြစ်သည်။
- ရာသီပန်းအားဖြင့်- စကားဝါပန်းများဖူးပွင့်ကြသည်။

“နယုန်လအကြောင်း”

ပွဲတော်(စာပြန်ပွဲ) နယုန်လပြည့် မဟာသမယနေ့ နယုန်လသို့ရောက်သောအခါ မိုးသံလေသံကြား၍ အခင်းပြုလုပ်ထားသော သားကောင်အရှေ့များ - အနံ့ ကျံ့ယုံ့သောလဖြစ်သဖြင့် နယုန်လဟုခေါ်ဆိုကြသည်။ နယုန်လဟူသော အဓိပ္ပါယ်မှာ မြန်မာစကားရင်းမဟုတ်ဘဲ ပုံပျက်လာသောမြန်မာစကားဟုလည်းဆိုကြပြန် သည်။

ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တို့သည် ဘုရားဟောသော ဒုလ္လဘ (၅)ပါးတွင် သာသနာတော်နှင့်ကြံ့ခြင်း၊ လူဖြစ်ရခြင်း၊ ရှင်ရဟန်းဘဝရခြင်းတို့ပါဝင်သည်။ ရှင်ရဟန်းဘဝရရှိရန် အလွန်ခက်ခဲကြောင်း၊ ရဟန်းကျင့်ဝတ်နှင့်အညီ နေထိုင်တတ်ရန် အလွန်အရေးကြီးကြောင်း၊ ယုံကြည်ကြသည်။ ဝါဆိုအမှီ ရှင်ပြုရန် - နီးကပ်သော - ဤနယုန်လတွင် ရှေးအခါက စာပြန်ပွဲများကျင်းပပေးခြင်းဖြင့် (၁၂)လရာသီပွဲတို့တွင် နယုန်လ၌ စာပြန်ပွဲ (စာပွဲသဘင်)ဖြစ်ခဲ့သည်။

- ပထဝီဝင်အရကြည့်လျှင်-နယုန်လတွင်- လယ်ကွင်းများ၌ရေတင်အောင် - မိုးရွာသွန်းသောလဖြစ်သည်။ လယ်ယာလုပ်ကိုင်သူများ မိုးရေရသဖြင့် လယ်ယာများကို ထွန်ယက်ကြသည်။ နယုန်ရေရ မျိုးပဲဈ "ဟုရှေးစာဆိုတို့ကဆိုကြသည်။ တဖန် "နယုန်မိုးသေး မြက်သာ၊မွေး"ဟုလည်းဆိုကြပြန်သည်။
- နက္ခတ်အားဖြင့် ဇေဋ္ဌနက္ခတ်ဖြစ်သည်။
- ရာသီအားဖြင့် - မေထုန်ရာသီဖြစ်သည်။(မြန်မာလို ခေါ်ဆိုခြင်းဖြစ်သည်။)
- ရာသီပန်းအားဖြင့် မြတ်လေးပန်းနှင့် စံပယ်ပန်းတို့ဖြစ်သည်။ ပုံမှန်ပွင့်သောပန်းများဖြစ်သည်။ (တိုးတက်သော စိုက်ပျိုးပြုစုမှုများကြောင့် ရာသီမဟုတ်ပွင့်သော မြတ်လေးနှင့်စံပယ်ပန်းတို့၂၀ရှိသည်။)

“ဝါဆိုလအကြောင်း”

* ပွဲတော်(ဝါဆိုပွဲ)ဝါဆိုလပြည့်-ဓမ္မစကြာအခါတော်နေ့.

ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် - မြန်မာပြည်သူပြည်သားများသည် နှစ်တစ်နှစ်(၁၂)လ၏ လစဉ်ကျရောက်သောပွဲတော်များကို တစ်ခမ်းတနား အလေးထားကျင်းပလေ့ရှိသည်။ ၎င်းရက်ထူး ရက်မြတ်၊ နေ့ထူးနေ့မြတ်ကို သာသနာရေးဆိုင်ရာ အခမ်းအနားများအဖြစ်လည်း ကျင်းပလေ့ရှိကြသည်။

ဝါဆိုလတွင် - ဝါဆိုပွဲတော်ကို - ကျင်းပကြသည်။ ဝါဆိုပွဲသည် အထူးသဖြင့် ရဟန်းသံဃာများအတွက် ဝါဆိုသင်္ကန်းကပ်လှူပူဇော်ပွဲဖြစ်သည်။ ဝါတွင်းကာလ၌ ကျောင်းပရဂုဏ်အတွင်းမှ-ဝါဆိုသံဃာများ ညဉ့်အိပ်ညနေ မထွက်ရသော ဝါဆို/ဝါပန်ပွဲပင်ဖြစ်ပါသည်။

✽ ဝါဆိုလနှင့်ပတ်သက်၍ မှတ်သားရလွယ်စေရန် (၁) မြတ်ဘုရားသည် ယခင်တုသိတာနတ်ပြည်၌ ခံနေတော်မူစဉ် တစ်သောင်းသော စကြာဝဠာမှ နတ်ဗြဟ္မာ အပေါင်းတို့က ညီညာစွာ စုရုံးတောင်းပန်မှုကြောင့် မဟာသက္ကရာဇ် ၆၇ ခုနှစ်၊ ဝါဆိုလပြည့်၊ ကြာသပတေးနေ့မှာ မယ်တော်မာယာ၏ ဝမ်းကြာတိုက်၌ ပဋိသန္ဓေယူတော်မူသည်။

- (၂) ဘုရားလောင်းသည် သက်တော် ၂၉ နှစ်အရွယ်တွင် သူအို၊ သူနာ၊ သူသေ၊ ရဟန်းဟူသော နိမိတ်လေးမျိုး ကိုမြင်တော်မူပြီးနောက် သင်္ခါရတို့ကို သိတော်မူပြီး ထိတ်လန့်စိတ်ဖြစ်ပေါ်ခဲ့သည်။ မဟာသက္ကရာဇ် ၉၇ ခုနှစ်။ ဝါဆိုလပြည့်၊ တနင်္လာနေ့တွင် ထွက်တော်မူ နန်းမှစွာသည်။
- (၃) ဘုရားဖြစ်တော်မူသောအခါ အပေါလညောင်ပင်ရင်းမှ မိဂဒါဝုန်တောသို့ ခြေလျင်ကြွတော်မူ၍ ပဉ္စဝဂ္ဂါးပါး နှင့် စကြာဝဠာတိုက်တစ်သောင်းမှ ချဉ်းကပ်ရောက်လာ ကြကုန်သော နတ်ဗြဟ္မာအပေါင်းတို့အား မဟာသက္က ရာဇ် ၁၀၃ ခုနှစ်၊ ဝါဆိုလပြည့်၊ နေနေ့မှာ ဓမ္မစကြာ တရားတော်ကို - အထူးတလည်ဟောကြားတော် မူပါသည်။
- (၄) မယ်တော်မိနတ်သားအား ကျေးဇူးဆပ်လို၍ အဘိဓမ္မာ တရားဟောရန် နတ်ပြည်သို့ကြွတော်မူသည်မှာလည်း ဝါဆိုလပင်ဖြစ်ပါသည်။ (သန္ဓေ၊ တောထွက်၊ ဓမ္မစက်၊ ဟောမြှက်သံချို၊ လဝါဆိုဟုမှတ်ပါ။) ဝါဆိုလပြည့် နေ့သည် ဓမ္မစကြာအခါတော်နေ့ဖြစ်သည်။ ဓမ္မစကြာ တရားတော်သည် မဇ္ဈိမပဋိပဒါလမ်းစဉ်ဖြစ်၍ ချမ်းသာ လွယ်ကူကျင့်သူဖြစ်စေသည်။ ဝေနေယျ သတ္တဝါ

အပေါင်းအား တရားရေအေးတိုက်ကျွေးသော တရား
ရေအေးဖြစ်သည်။ ဒါကြောင့် အထူးဆုံးအမြတ်ဆုံး
လဖြစ်ပါသည်။

(၅) ဝါဆိုလပြည့်နေ့မှာ မြတ်ဗုဒ္ဓသည် ဓမ္မစက်ကို စတင်
လှည့်တော်မူသောကြောင့် ဓမ္မရတနာ၏အစဖြစ်သော
နေ့ကို ဓမ္မနေ့ဟုခေါ်နိုင်ပါသည်။ ဓမ္မရတနာစတင်ရာ
နေ့ ဓမ္မနေ့ဖြစ်ပါသည်။ သံဃာရတနာ စတင်ပေါ်
ပေါက်ရာနေ့လည်းဖြစ်ပါသည်။

(၆) မြတ်ဗုဒ္ဓသည် ဓမ္မစက္ကသုတ်ကို မိဂဒါဝုန်မှာ စတင်
ဟောသောအခါ - အရှင်ကောဏ္ဍညသည် - ဓမ္မကို
အဦးဆုံး သိပြီး ဓမ္မစက္ခုရဟန်းသံဃာဖြစ်ခဲ့သည်။
ကျန်သော လေးပါးမှာ တစ်ရက်တစ်ပါး အစီအစဉ်
အတိုင်း ရဟန်းဖြစ်ကြရာ ဝါဆိုလပြည့်ကျော် (၄)ရက်
နေ့မှာ သံဃာ(၅)ပါးဖြစ်ပေါ်ခဲ့သည်။

ဝါဆိုလပြည့်ကျော်(၅)ရက်နေ့မှ သံဃာ(၅)ပါးကို
တပေါင်းတည်းပြု၍ - အနတ္တလက္ခဏာသုတ်ကို
ဟောတော်မူခဲ့ရာ(၅)ပါးလုံး တပြိုင်နက်တည်း ရဟန္တာ
ဖြစ်တော်မူခဲ့သည်။

(၇) ဝါအကြီးဆုံး၊ သိက္ခိအကြီးဆုံးမှာ အရှင်ကောဏ္ဍညဖြစ်
သည်။ အရှင်သာရိပုတ္တရာနှင့် အရှင်မောဂ္ဂလာန်မှာ

ရာထူးရွာနန္ဒရ ကြီးမြင့်သော်လည်း(၇)လ၊ (၈)လခန့် ကြာမှပင်ရဟန်းဖြစ်ကြလို့ သိက္ခာငယ်ကြပါတယ်လို့ ဆိုနိုင်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ဝါဆိုလပြည့်နေ့သည် ဓမ္မနေ့၊ သံဃာနေ့ဖြစ်သဖြင့် အလွန်ထူးမြတ်သော နေ့ထူးနေ့မြတ်ဖြစ်ပါသည်။

- ရာသီအားဖြင့် ကရကင်္ဂရာသီဖြစ်သည်။
- နက္ခတ်အားဖြင့် အာသင်္ဂီနက္ခတ်ဖြစ်သည်။
- ရာသီပန်းအားဖြင့် ပုန်းညက်ပန်းဖြစ်သည်။
- ပွဲတော်အားဖြင့် ပွဲငါးခဲပွဲဖြစ်သည်။
- မိကျောင်းမိုး “ဝါဆိုတကြောင်း၊ မိကျောင်းဖွေးဖွေး၊ မိုးအေးအေး” လို့ဆိုကြသည်။
- ပထဝီဝင်အရ မိုးဖြိုင် ဖြိုင် ရွာသွန်းနေပြီဖြစ်သည်။

“ဝါခေါင်လအကြောင်း”

* ပွဲတော်(ဂရုဓမ္မအခါတော်နေ့)ဝါခေါင်လပြည့်နေ့၊
မေတ္တာအခါတော်နေ့

ဝါခေါင်လကို ပါဠိဘာသာအားဖြင့် (သာဝဏ)ဟုခေါ်သည်။ သာဝဏ၏ အဓိပ္ပာယ်မှာစန္ဒာလမင်းနှင့်သရဝဏ် နက္ခတ်တို့ ယှဉ်ပြိုင်သွားကြသည်ဟု ဆိုလိုသည်။ ကုသိုလ်တော်ပွဲများ စာရေးတံပွဲဖြစ်သည်။ မဟာဒုတ်မှစ၍ စာရေး

တံပွဲကျင်းပခဲ့ကြရာ - ယနေ့အထိ - စာရေးတံအလှူပွဲကို ကျင်းပကြဆဲဖြစ်သည်။

- ဝါခေါင်လပြည့်နေ့သည် လူ့ယဉ်ကျေးမှုနှင့် စာရိတ္တ မဏ္ဍိုင်ခိုင်ခံ့မှုကို အရင်းခံ၍ သိမ်မွေ့မှုကို ရှေးရှုသော မေတ္တာအခါတော်နေ့ဖြစ်သည်။ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်လူမျိုးတိုင်း သိရှိကြသည်။

- ဝါခေါင်လပြည့်မေတ္တာအခါတော်နေ့ကို ရောက်သော အခါ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် မြန်မာလူမျိုးတိုင်း သတ္တဝါများကို စိဝိတဒါနအဖြစ် ဘေးမဲ့လွတ်ကြသည်။ ဥပမာ-ငါးများ၊ ခိုများ။ စာကလေးများနှင့် အခြားသောသတ္တဝါလေးများ ကောင်းစွာနုတ်သော သာဓုခေါ်ကြသည်။ ထို့ကြောင့် မေတ္တာ အခါတော်နေ့သည် မြင့်မြတ်သော နေ့ထူးနေ့ဖြစ် ဖြစ်သည်။ “မေတ္တာရေစမ်းပက်ခါဖြန်း၊ အေးချမ်းကြပါစေ” ဟူ၍

- မေတ္တာသဒ္ဓေါ အနန္တော၊ မေတ္တာ၏ကျော်စော သံသည် - အပိုင်းအခြားမရှိချေ။

- မေတ္တာသည် ဒေါသ၏ ဆန့်ကျင်ဖက်ဖြစ်သည်။ ဒေါသဖြစ်သူက ကြမ်းတမ်း၍ မေတ္တာဖက်သူက သိမ်မွေ့ နူးညံ့ကုန်၏။

- ပထဝီဝင်အရကြည့်လျှင် ဝါဆိုဝါခေါင် ရေဖောင်ဖောင် ဟု ဆိုစမှတ်ရှိကြသည်။ ခင်းထားသော အခင်းသား

ရေအနံ့ပြန့်ကားလာသောကြောင့် နံကားခေါ်ရာမှ နံကာ
လဖြစ်လာသည်ဟု ကြံဆကြသည်။

- နက္ခတ်အားဖြင့် သရဝဏ်နက္ခတ်ဖြစ်သည်။
- ရာသီအားဖြင့် သိဟ်ခေါ် သိဟ(ခြင်္သေ့)ရာသီဖြစ်သည်။
- ရာသီပန်းအားဖြင့် ဓတ္တာပန်းဖြစ်သည်(တောဓတ္တာပန်း)
(အိမ်ဓတ္တာမှာ မိုးဦးကျလျှင်ပွင့်တတ်သည်။ ဝါခေါင်လထိ
မစောင့်ပါ။)
- မိုးဖွဲဖွဲရွာသည်“ဝါခေါင်တကြောင်း၊ ထနောင်းကြောင်ခြစ်၊
ဆူးရစ်ပွင့်ခါ မိုးမရွာ၊ရွာပါသော်လည်း တဖွဲဖွဲ”ဟုစပ်ဆို
ကြသည်။

“တော်သလင်းလအကြောင်း”

တော်သလင်းလပြည့်နေ့ကို ဂရုဓမ္မအခါတော်နေ့(ငါးပါး
သီလ)အခါတော်နေ့အဖြစ် - ရှေးမြန်မာမင်းများမှစ၍
ယဉ်ကျေးမှုအမွေကို လက်ဆင့်ကမ်းကျင်းပခဲ့တယ်။ ၁၁၄၆
ခုနှစ်-ဘိုးတော်မင်းတရားလက်ထက်မှစ၍ မင်းတုန်းမင်း
လက်ထက်ထိ- ဂရုဓမ္မအမိန့်ကို ထုတ်ပြန်ခဲ့တယ်။

ငါးပါးသီလ/ ရှစ်ပါးသီလကို ဆောက်တည်၍ သရထရံ
သုံးပါးကို ဆောက်တည်ရန်ဖြစ်တယ်။

ကိုယ်ကျင့်သီလဖြစ်သော ငါးပါးသီလသည် နိဗ္ဗာန်သို့
သွားရာစောင်းတန်းလှေကားသဖွယ်ဖြစ်တယ်။ နိဗ္ဗာန်သို့
သွားရန်အလိုငှာ ပထမဆုံး တံခါးပေါက်လည်းဖြစ်တယ်။

ဓမ္မအလိုတော်ကျတစ်နင်အကျ

ရှေးရှေးက ပါရမီကျင့်စဉ်များတွင် ငါးပါးသီလကို မဟာဒါန ဟု ခေါ်ဆိုကြတယ်။

- သိက္ခာသုံးရပ်တွင် သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာတို့ပါဝင်တယ်။ သီလသိက္ခာသည် ဦးစွာကျင့်ဆောင်ရမည့်သာသနာ့ အခြေခံ အရင်းအမြစ်ဖြစ်သဖြင့် အစကောင်းမှုဖြစ်စေရန် ငါးပါးသီလ ကိုခါးဝတ်ပုဆိုးကဲ့သို့ စောင့်ထိန်းရ၏။

- သိက္ခာသုံးရပ်ကိုအစဉ်အတိုင်း မြဲမြံစွာကျင့်သွားလျှင် နိဗ္ဗာန်သို့ လွယ်ကူစွာရောက်နိုင်ပေတယ်။

- လူဘဝရကြစဉ်အတွင်းမှာပင် လူဖြစ်ရကျိုးနပ်အောင် ဘိုးစဉ်ဘောင်ဆက် လက်ဆင့်ကမ်းသယ်ယူလာသော မြန်မာ့ အမွေအနှစ်ဖြစ်သော ဂရုဓမ္မဟုခေါ်ဆိုသည့် ငါးပါးသီလ ကိုလက်တွေ့ကျင့်ကြံပွားများအပ်တယ်။

* ပထဝီဝင်အရ - တော်သလင်းမိုးကန်သင်းကျိုးဟုဆို ကြတယ်။ မိုးများတယ်။

* ရာသီခွင်အရ - ကန်ရာသီဖြစ်တယ်။

* နက္ခတ်အားဖြင့် - အဒြနက္ခတ်ဖြစ်တယ်။

* မိုး - တော်သလင်းတိမ်ညို၊ စားဖိုသည် ဆင်းရဲမိုးမစဲဟု - ရှေးစာဆိုများက ဆိုကြတယ်။

* ရာသီပန်းအရ - ယင်းမာပန်းများ ပွင့်ကြတယ်။

* ပွဲတော်မှာ - လှေပြိုင်ပွဲများကျင်းပကြတယ်။

“သီတင်းကျွတ်လအကြောင်း”

ဗုဒ္ဓဘာသာမြန်မာနိုင်ငံတော်တွင် လစဉ်ပွဲတော်များ ကျင်းပလေ့ရှိတယ်။ ၎င်းတို့အနက်မှ သီတင်းကျွတ်လသည် တမူထူးခြားသည့် အလေးအမြတ်ထားအပ်သည့် လအခါထူး ပင်ဖြစ်တယ်။

ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည် တာဝတိံသာနတ်ပြည်၌ မယ်တော်မိ နတ်သားကို - အမှူးပြု၍ - နတ်ဗြဟ္မာအပေါင်းတို့အား အဘိဓမ္မာတရားတော်ကို အကျယ်ဝိတ္ထာရဟော၍ ပြီးဆုံး သောနေ့သည် သီတင်းကျွတ်လပြည့်နေ့ဖြစ်တယ်။

လူ့ပြည်ရပ်ရွာရှိ စန္ဒကူးတော၌ ရှင်သာရိပုတ္တရာအား အကျဉ်းဟောကြားပြီးနေ့သည်လည်း သီတင်းကျွတ်လပြည့် နေ့ဖြစ်တယ်။

ရှင်သာရိပုတ္တရာက တပည့်ရဟန်းငါးရာအား မကျယ် မကျဉ်းဟောကြားသင်ကြားပို့ချပြီးဆုံးသည့်နေ့သည်လည်း သီတင်းကျွတ်လပြည့်နေ့ဖြစ်တယ်။ အဆိုပါနေရာဒေသသုံးခု စလုံး၌ တရားဒေသနာဟောကြားပြီးဆုံးသောနေ့များဖြစ်သဖြင့် သီတင်းကျွတ်လပြည့်နေ့ကို အဘိဓမ္မာအခါတော်နေ့ဟု သတ်မှတ်ပြီး ပူဇော်သောနေ့ထူးနေ့မြတ်ဖြစ်တယ်။ သီတင်း ကျွတ်လတွင် သက်ကြီးဝါကြီးများနှင့် မိဘဆရာသမားများ အား ပူဇော်ကန်တော့သော လထူးလမြတ်ဖြစ်တယ်။

အစဉ်အလာကြီးမားသော မြန်မာ့ယဉ်ကျေးမှုကြီးကို ဖော်ထုတ်ပြသကြသောလအခါလည်းဖြစ်တယ်။

ပဝါရဏာဆိုသည်မှာ သာသနာရေးရှုထောင့်မှကြည့်လျှင် ဝါတွင်းသုံးလပတ်လုံး သံဃာများမှ ကျောင်းတွင်းပရဝုဏ် တနေရာတည်းတွင် သီတင်းသုံးနေထိုင်ရတယ်။ ဂန္ထဗူရ၊ ဝိပဿနာဗူရ ကျင့်ဆောင်ပြီးနေထိုင်ကြရသော ရဟန်းသံဃာ တော်များ၏ ကိစ္စဖြစ်တယ်။ မိမိတို့၏ကျောင်းအဆောက် အဦးမှ ဖဲခွာသွားခါနီးတွင် အချင်းချင်း “ကာယဝစီ၊ မန၊ ကမ္မ အစရှိသည်ဖြင့် ကျူးလွန်မိသည်ရှိသော် သည်းခံညွှန် ကြားခွင့်လွှတ်ပေးပါရန်” ဟုဖိတ်ကြားပြီး ပဝါရဏာ (ပန်ကြား ခြင်း) ကိစ္စပြုပြီးနောက် အပြစ်ကင်းစင်လွတ်လပ်စွာ သွားလာ ကြသောအခါထူးလည်းဖြစ်ပေတယ်။

မြတ်ဗုဒ္ဓ၏ ညွှန်ကြားသော မင်္ဂလာတရားတော်နှင့်အညီ ဒါနမင်္ဂလာ၊ ဂါရဝမင်္ဂလာ၊ နိဝါတမင်္ဂလာ၊ ကတညုတ မင်္ဂလာ၊ သောဝစဿတာမင်္ဂလာဟူသော မင်္ဂလာဂုဏ်များ နှင့်လည်းပြည့်စုံသောအခါထူးလည်းဖြစ်ပေတယ်။

* ပထဝီဝင်အရ - မိုးရွာလိုက်၊ နေပူလိုက်ဖြစ်သော အခါ ရာသီမျိုးဖြစ်တယ်။

* ပလ္လင်ဆေးမိုး - “သီတင်းကျွတ်လတွင် ပလ္လင်ဆေးမိုး ရွာသွန်းဖြိုး” ဟု ရှေးစာဆိုများက စပ် ဆိုကြတယ်။

- * ရာသီခွင်အားဖြင့် - တူရာသီဖြစ်တယ်။
- * နက္ခတ်အားဖြင့် - အသဝဏီနက္ခတ်ဖြစ်တယ်။
- * ရာသီပန်၊အရ ကြာမိုးငါးပါးပွင့်တယ်။
- * ပွဲတော် - မြင်းမိုရ်မီးပွဲ ဆင်နွဲကြတယ်။

“တန်ဆောင်မှန်းလအကြောင်း”

မြန်မာနိုင်ငံတွင် တစ်နှစ်(၁၂လ)၏ လစဉ်ပွဲတော်များ ရှိတယ်။ ၁၂လရာသီပွဲတော်များအနက် တန်ခူးလမှစ၍ ရေတွက်သော် တန်ဆောင်မှန်းလသည် (၈)ခုမြောက်တွင် ရှိတယ်။

“တန်ဆောင်မှန်း၏အဓိပ္ပာယ်မှာ

တန် တန်ခိုးရှိသောအရောင်-နက်ဟု - အဆိုရှိတယ်။
ဆောင် ဆောင်ယူခြင်းအဓိပ္ပာယ်ရှိတယ်။
မှန်း ခြယ်မှုန်းခြင်းကိုဆိုလိုတယ်။

* စကားလုံးသုံးလုံးပေါင်းလျှင် အလင်းရောင်ဖြင့် ခြယ်မှုန်းသောလဟု - ဆိုကြတယ်။

* သီတင်းကျွတ်လမီးထွန်းပွဲတော်သည် ဘုရားရှင်အားရည်မှတ်၍ မီးပူဇော်သောလဖြစ်တယ်။

* တန်ဆောင်မှန်းလမီးထွန်းပွဲသည် နက္ခတ်သဘင်ပွဲဖြစ်တယ်။

- ဝိနည်းတော်၌ မိုးရေခံသင်္ကန်း/ ကထိန်သင်္ကန်းသည်

ကြတ္တိကာလ၏အစဖြစ်သော သီတင်းကျွတ်လပြည့်ကျော်
၁ရက်နေ့မှ တန်ဆောင်မုန်းလပြည့်နေ့ထိ(၁)လအတွင်းသာ
ကထိန်သင်္ကန်း လှူဒါန်းပွဲတော်ဖြစ်လာခဲ့တယ်။ ကုသိုလ်
ပြုရာတွင်ကထိန်ပွဲတော်ဖြစ်တယ်။

- * ပထဝီဝင်အရ - မိုးအကုန်ဆောင်းအကူးလရာသီဖြစ်
တယ်။
- * ရာသီခွင်အားဖြင့် - ဗြိစ္ဆာရာသီဖြစ်တယ်။
- * နက္ခတ်အားဖြင့် - ကြတ္တိကာနက္ခတ်ဖြစ်တယ်။
- * ရာသီပန်းအရ - ခဝဲပန်းပွင့်တယ်။
- * ပွဲတော် - မီးထွန်းပွဲနှင့် ကထိန်ပွဲကျင်းပကြ
တယ်။
- * မိုး - “ဆီးနှင်းတလိုက်မိုးတဖြိုက်” ဟုရှေး
စာဆိုတို့စပ်ဆိုကြတယ်။

“နတ်တော်လအကြောင်း”

နတ်တော်လသည် မြန်မာနိုင်ငံတွင်းရှိ တနှစ်(၁၂)၏
နဝမမြောက်လဖြစ်သည်။ ဟေမန္တခေါ်ဆောင်းဥတုတွင်း၌
ကျရောက်သဖြင့် အအေးလွန်သည့်ကာလများဖြစ်တယ်။
အဓိပ္ပါယ်မှာ “အနန္တ”အမည်သို့လိုက်၍ နတ်တော်လဟု
အမည်မှည့်ခြင်းဖြစ်သည်ဟုဆိုကြတယ်။ ဤလ၊ ဤကာလ

တွင် ဒေါသစင်နတ်ဘုရင်များသည် မြူးတူးပျော်ရွှင်လေ့ ရှိကြတယ်။ နတ်တို့ပျော်ရာကို အကြောင်းပြု၍ နတ်ပျော်လ မှတဖြည်းဖြည်းကာလရွေ့လျားပြီးနောက် "နတ်တော်လ" ဟု ဆိုစမှတ်ပြုလာကြသည်။

- ရှေးယခင်အခါက ရှင်ဘုရင်များမှ ဦးဆောင်၍ မဟာ ပိန္နဲနတ်မင်းကြီးအားရည်စူးပြီး နတ်ပွဲများကျင်းပကြတယ်။

- ယခုအခါ ဗလီနတ်စာကြွေးခြင်းဟူသော နတ်ကနားပွဲများ အနည်းအကျဉ်းလောက်သာတွေ့ရတယ်။

- နတ်တော်လမှာ - မန္တလေးတိုင်းကျောက်ဆည်မြို့၌ ဆင်ကပွဲကို နှစ်စဉ်ကျင်းပလာကြကြောင်းတွေ့မြင်နိုင်တယ်။ အထူးသဖြင့် နတ်တော်လတွင် စာဆိုတော်ပွဲများ ကိုလည်း မြန်မာနိုင်ငံအနှံ့အပြား၌ ကျင်းပလာကြကြောင်းတွေ့ရတယ်။

- နတ်တော်လနှင့်ပတ်သက်၍ ဖိုးသူတော်ဦးမင်းမှ တစ်ဆင့် နှစ်ရာသီဘွဲ့တွင်

* ရှစ်ခွင်ကိုမြူဆင်းလို့
ငွေရှင်းတဲ့နီ
ဂမုန်းသစင်တို့
စုန်ခွင်မှာလေချိုညှင်းက
ထုတ်သွင်းဘယ်ညာနီ
သင်းပျံ့ပျံ့ချို
ယုဂနီရ်

တောင်မိုထိပ်ဖြား
 ရွှေလစန္ဒီနှင့်
 မိဂသီရောင်ခြည်ဖြန်းတယ်
 မြန်းတူကြွသွား ဟုစပ်ဆိုခဲ့တယ်။

- * ပထဝီအရ - ဟေမန္တ(ခေါ်)ဆောင်းတွင်း၌ကျ
 ရောက်သဖြင့်အချမ်းလွန်ကဲတယ်။
- * ရာသီခွင်အားဖြင့် - ဓနုရာသီဖြစ်တယ်။
- * နက္ခတ်အားဖြင့် - မိဂသီနက္ခတ်ဖြစ်တယ်။
- * ရာသီပန်းအရ - ဂမုန်း အင်/သဇင်ပန်းများပွင့်တယ်။
- * ပွဲတော်
 - * ရှေးအခါက - မဟာပိန္နဲနတ်ပွဲများ
 ကျင်းပကြတယ်။
 - * ယခုအခါစာဆိုတော်ပွဲများကျင်းပ
 ကြတယ်။
 - * ကျောက်ဆည်မြို့၌ ဆင်ကပွဲကိုနှစ်
 စဉ်ကျင်းပကြတယ်။
- * မိုး
 - * ခါးလှီးမိုးဟုခေါ်တယ်။
 - “နတ်တော်ရောက်ငြား၊မိုးသား မငြိမ်
 ဆင်ရာတိမ်၊ နတ်အိမ်မြှောက်ချီး
 မိုးခါးလှီး”ဟုစပ်ဆိုကြတယ်။

“ပြာသိုလအကြောင်း”

နေ့ဝါဆို၊ ညပြာသိုဟုစာမျိုးရှိခဲ့တယ်။ အအေးလွန်ကဲ
 တယ်။ ညတာအမျိုးအခါအလွန်ကြာညောင်းသည့်လဖြစ်
 တယ်။ နှစ်တနှစ်ရှိ(၁၂)လအနက်မှ ၁၀လမြောက်သောလ
 ဖြစ်တယ်။ ရာသီမသိ၊ ပန်းနှင့်ညှိဆိုသောရှေးစာဆိုများ၏
 စကားအရ ပြာသိုလတွင် ဇွါညှိပန်းများဖူးပွင့်ကုန်ပြီဖြစ်
 တယ်။ ၎င်းကာလ၏ရာသီတွင်း၌ ရှေးမင်းများမှ မြင်းစင်း
 သဘင်ပွဲများကျင်ပကြတယ်။ ဆောင်းလရာသီ၏ပြာသိုလကို
 စာဆိုတော်အသီးသီးမှ ရှုခေါင့်အမျိုးမျိုးဖြင့် ကိုယ့်အမြင်
 ကိုယ့်အတွေးဖြင့် ခံစားချက်ဖွင့်ဆိုခဲ့ကြတယ်။ ရေးစပ်ခဲ့ကြ
 တယ်။ အထူးသဖြင့် - ပြာသိုကို - ဇွါညှိနှင့်ယှဉ်တွဲခံစားကြ
 သည်ကများတယ်။

* စာဆိုတော်ဦးမင်းမှ ပြာသိုလကို နှင်းစိုသောလ၊ နှင်းဖွေး
 ဖွေးနှင့် အလွန်အေးသောလဟုမြင်ကွင်းကိုဖော်ကျူးရေးဖွဲ့
 ခဲ့တယ်။

- * နှစ်မိန်းစိုစို
- * ပန်းဇွါညှိငုံတံထူးတယ်
- * ဖူးပွင့်ချယ်ဆန်း ဟုရေးဖွဲ့ခဲ့တယ်။

* စိန္တကျော်သူ ဦးဩကလည်း
 - ဝုသျှကြယ်ပျံ
 - ၎က်ချေးခံ

- ရောင်လျှံစပ်မွဲမွဲ ဟုစပ်ဆိုခဲ့တယ်။

* ခွါညိပန်းနှင့်ပတ်သက်၍ စာဆိုန-ဝဒေးကြီး၏ ရတုမှာ

- နတ်လကျွန်း၍

- ဆန်းတုံပြာသို၊ ပင်တိုင်းညိမျှ

- မြလိုပျံမွန်း၊ ထုံရည်သွန်းသို.

- နတ်ပန်းခွဲမြ၊ ပေါ်သည့်လဝယ်

- တူကြောင်းမရှိ ချမ်းလှဘိ၏။ ဟုစပ်ဆိုခဲ့တယ်။

* ပထဝီဝင်အရ - ဟေမန္တ(ခေါ်)ဆောင်းရာသီတွင်း

၌ ကျရောက်သဖြင့် အချမ်းလွန်ကဲတယ်။

“နတ်တော်၊ ပြာသို ချေးမတ်တတ်ယို”ဟုပင် ရှေးသူဟောင်း တို့ဆိုစမှတ်ရှိခဲ့တယ်။

* ရာသီခွင်အရ - မကာရရာသီဖြစ်တယ်။

* နက္ခတ်အားဖြင့် - ဖုသျှနက္ခတ်ဖြစ်တယ်။

* ရာသီပန်းအရ - ခွါညိပန်းပွင့်တယ်။

* ပွဲတော် - ရှေးအခါက မြင်းစင်းသဘင်ပွဲများ ကျင်းပကြတယ်။ ယခုအခါ-လွတ်လပ်ရေးပွဲတော်များ ကျင်းပကြတယ်။

* မိုး - နှမ်းပျက်မိုး “ပြာသိုအတွင်းဆီးနှင်းရော ယုက် - နှမ်းထောင်ပျက်”ဟုဆိုကြတယ်။

“တပို့.တွဲလအကြောင်း”

လက်ပံပွင့်ချိန် ဇွေးရူးချိန်ဆိုသောစကားစုရှိသည်။

တပို့.တွဲလဟုအတတ်သိနိုင်သည်။ (၁၁)လမြောက်လာ
ဖြစ်သည်။ သည်ကုသိတွင်း၌ တောင်သူဦးကြီးများ၏
သီးနှံများပေါ်ပြီး - လယ်ယာကိုင်းကျွန်းကိစ္စအဝဝ
ပြီးချိန်လည်းဖြစ်သည်။ တစ်နည်းအားဖြင့် တလင်း
တက်ချိန်ဖြစ်တယ်လို့ လည်းဆိုကြသည်။ တမာလည်း၊
ကျေးလည်း၊ တမာလည်းပွင့်၊ ကျေးလည်းရင့်၊ တမာ
လည်းသီး၊ ကျေးလည်းကြီးဟု - ရှေးသူဟောင်းတို့
ဆိုခဲ့ကြသည်။ ရာသီအားဖြင့် ဆောင်းကျွတ်တော့မည်ဖြစ်၍
ရှိသမျှ အအေးခါတ်များအားလုံးစုပြု၍ အစွမ်းကုန်အိတ်သွန်
ဖါမှောက်အေးစေသောလလည်း ဖြစ်ပေသည်ဟု - စာဆို

မယ်ရွှေက ကဗျာရေးစပ်ခဲ့သေးသည်။

- ကုန်လက်ကောစာ
- သည်အခါမှာ
- တမာသေးဥလို့
- ယာဂုမြောက်ချိ
- လေးနာရီနှင့်
- နဒီအောင်ချာ
- ကြည့်တိုင်းသာလှတယ်

- x တံငါသည်ဒေါင်တင်တီးလို့.
- ပိုက်ကြီးကိုခင်း ဟုရေးစပ်ခဲ့သည်။
- x ပထဝီဝင်အရ - ဆောင်းကုန်/ နွေကူးကာလ ဖြစ်သဖြင့်၊ အစွမ်းကုန်အေးသည့် ကာလဖြစ်သည်။
- x ရာသီခွင်အားဖြင့် - ကုံရာသီဖြစ်သည်။
- x နက္ခတ်အားဖြင့် - မာဃနက္ခတ်ဖြစ်သည်။
- x ရာသီပန်းအရ - ပေါက်ပွင့်၊ လဲပွင့်၊ လက်ပံပွင့်များ ပွင့်ကြသည်။
- x ပွဲတော် - မီးပုံပွဲယာဝုပွဲ (ထမနဲပွဲ)ဖြစ်သည်။
- x မိုး - ကျန်မိုးကြွင်း - တပို့. တွဲဖွဲ. နွဲ့. ရွာခြင်း. ကျန်မိုးကြွင်း ဟုရေးစပ်ကြသည်။

“တပေါင်းလအကြောင်း”

ပွဲတော်(သံပုံစေတီပွဲ)တပေါင်းလပြည့်

တပေါင်းလပြည့်နေ့တွင် မြတ်ဗုဒ္ဓ၏ ပြည်တော် ဝင်ခန်းနှင့် ပတ်သက်၍ သိမှတ်ဖွယ်ရာများ ရှိပါသည်။ တပေါင်းလပြည့်နေ့တွင် ကာဠုဒါယိမထေရ်က မြတ်စွာဘုရားအား ကပ္ပိလဝတ်နေပြည်တော် သို့ကြွတော်မူ ပါရန် လျှောက်ထားသည်ကိုအကြောင်းပြု၍ ကျင်းပကြပါ သည်။

မဟာသက္ကရာဇ် ၉၇ ခု၊ ဝါဆိုလပြည့်တနင်္လာနေ့၊
 ညသန်းခေါင်ယံအချိန်က စမည်းတော်နှင့် ထီးနန်းစည်းစိမ်
 အားလုံး၊ ချစ်လှစွာသော ယသောဓရာဓုရားနှင့် ရင်နှစ်သွေး
 တော်ရာဟုလာတို့ ကိုစွန့်ခွာကျောခိုင်းခဲ့သည်။ ယခုအခါ
 သုံးလောကထွက်တင် ဘုရားရှင်အဖြစ်သို့ ရောက်ရှိနေပြီး
 တရားတော်များ ဟောကြားသည့် - သတင်းစကားကို
 လည်းကောင်း၊ မိဂဒါဝန်တောဝယ် ပဉ္စဝဂ္ဂါးဦးနှင့် အထူး
 ထူးသော နတ်ဗြဟ္မာသတ္တဝါတို့အား တရားဦးစွာစကြာကို
 ဟော - တော်မူသည့် သတင်းစကားကို လည်းကောင်း၊
 ရာဇဂြိုဟ်ပြည်သို့ကြွတော်မူပြီး၊ လူနတ်ဗြဟ္မာသတ္တဝါတို့အား
 တရားရေအေး အမြှောက်ဆေးကို တိုက်ကျွေးနေပြန်ပြီဆိုသော
 သတင်းစကား ကို၎င်းစမည်း - တော်မင်းကြီး ကြားသိနေရ
 သည်။ စမည်း တော်မင်းကြီးအနေဖြင့်သာ - တော်နှင့်ခွဲခွာ
 နေရသည်မှာ - ၇ - နှစ်တာကာလကြာမြင့်၍ - လွမ်းဆွတ်
 တသရသည် ကတကြောင်း၊ ရာဇဂြိုဟ်သို့ သားတော်ရောက်
 နေပြီးဖြစ်သဖြင့် - ဖူးတွေ့လိုပြီး - တရားနာလိုသည်က
 တကြောင်းတို့ရှိရင်းခွဲဖြစ်သည်။ မိမိအနေဖြင့် အသက်
 အရွယ်ကြီးရင့်ပြီး စိတ်သွားတိုင်းကိုယ်မပါနိုင်သဖြင့်

အခေါ်အပင့် လျှောက်ထားခိုင်းစေရသော် ကောင်း
 လေစွဟုစိတ်ကူးမိသည်။ စိတ်ကူးအတိုင်းပင် တစ်ကြိမ်လျှင်

အမတ်တစ်ယောက် - နှင့်နောက်လိုက် - တစ်ထောင်ကို
စေလွှတ်သည်။

“အရှင့်ခမည်းတော်သည် - အိုမင်းရင့်ရော်နေပြီး
သားတော် - ကိုမတွေ့မမြင်ရသည်မှာ ကာလကြာရှည်ပြီး။
မသေခင်ဖူးတွေ့လိုပါသည်။ မဖျားမနာ ကျန်းမာစဉ်က
မွေးသည့်ဖခင် ဖူးမြင်ရအောင် ကြွတော်မူလှည့်ပါ” ဟူသော
အမှာစကားဖြင့်စေလွှတ်သည်။ တစ်ကြိမ်စေလွှတ်လျှင်
အမတ်တစ်ယောက်နှင့်နောက်လိုက်နောက်ပါ ဗိုလ်ခြေတစ်
ထောင်စီဖြင့် (၉)ကြိမ် တိုင်တိုင်စေလွှတ်ခဲ့သည်။ အခေါ်လွှတ်
လိုက်သော အမတ်အားလုံးနှင့်ဗိုလ်ခြေအား လုံးတို့သည်
လည်း ဘုရားရှင်၏တရားတော်ကိုမှာလိုက် ရသည်နှင့်အာသ
ဝေါကုန်ခမ်းကာ ဧဟိဘိက္ခု ရဟန္တာ မထေရ်ကြီးများ
ဖြစ်ကုန်ကြသည်။ မင်းကြီးမှာလိုက်သော လောကီရေးကို
အရိယာတို့၏ ဓမ္မအတိုင်း လျစ်လျူရှုကာသာ နေလိုက်ကြ
တော့သည်။

နောက်ဆုံးဖွားဖက်တော် ကာဠုဒါယီအား ကတိက
ဝတ်တစ်ခုဖြင့် - ပင့်လျှောက်ခိုင်းသည်။ (ကတိကဝတ်ကား
ကာဠုဒါယီအား - ရဟန်းပြုခွင့်ရပါမူ - ဘုရားရှင်အား
ပင့်လျှောက်ပေးနိုင်ပါသည်ဟူ၍ပင်)

ဘုရားရှင်အား အခေါ်အပင့်လျှောက်ခြင်း ဆယ်
 ကြိမ်မြောက် - အဖြစ် ကာဠုဒါယီလည်း နောက်ပါဝိုက်
 ခြေတစ်ထောင်နှင့် ရာစုပြိုင် ပြည်သို့ စရိယထွက်ခွာခဲ့သည်။
 ရာစုပြိုင်ပြည်သို့ ရောက်ချိန်တွင် ဘုရားရှင်၏ တရားပွဲနှင့်
 ကြုံနေခိုက်ဖြစ်သည်။ အနီးကပ်ဖူးမျှော်စွင့် မရရှိသဖြင့်
 ပရိသအစွန်တစ်နေရာမှ ပင်တရား တော်ကိုနာကြားနေ
 ကြသည်။ ဟောတော်မူအပ်သော တရား၏နက်နဲသော
 အစွမ်းသတ္တိကြောင့်ပင် နာကြားရင်းဖြင့် ပဋိသမ္ဘိဒါပစ္စ
 ရဟန္တာအရှင်မြတ်ကြီးများ - ဖြစ်သွားကုန်ကြသည်။
 ထိုအချိန်တွင် ဘုရားရှင်ထံမှ "ဧဟိဘိက္ခု ရဟန်း ဧဟိလာ
 လုည့် လာလုည့်" ဟူသောမိန့်ပြန်သံချို့ နှုတ်စွန်း တော်စကား
 ထွက်ပေါ်လာပါသည်။

ကာဠုဒါယီမထေရ်သည် ဓမည်းတော်မင်းကြီးမှာ
 လိုက်သော စကားတော်ကို ရှစ်ရက်မြောက်သောနေ့မှာ
 ဘုရားရှင် - အားလျှောက်ထားသည်။ ပင့်လျှောက်ရာ
 တွင်လည်း ဓမည်းတော်၏လွမ်းဆွတ်မှုကိုလည်းကောင်း
 ဓမည်း တော်နှင့်ဆွေတော်မျိုးတော်တို့အား

တရားရေအေးတိုက်ကျွေးရန်လည်းကောင်း၊ တပေါင်းလ၏
 သာယာပုံကိုလည်းကောင်း၊ ဇာပန်းချိုရေဖွဲ့လျှောက်ထား
 သည်။ ကာဠုဒါယီ၏ လျှောက်ထားတောင်းပန်မှုကြောင့်

ဘုရားရှင်၏ မွေးရပ်မြေနေပြည်တော်သို့ နောက်ပါရဟန်းများ
စွာနှင့်ကြွချီတော်မူသည်။ ဘုရားရှင်၏ မွေးရပ်ဇာတိမြေ
ကိုကြွချီတော်မူခြင်းကို အကြောင်းပြု၍ သံပုံစေတီပွဲ အဖြစ်
ပူဇော်ကြသည်။ လတစ်ကာလများစွာအနက် ထူးမြတ်တဲ့လ
တပေါင်းဟုဆိုစမှတ်ပြုကြသည်။

မြတ်စွာဘုရားကပို့လဝတ်နေပြည်တော်သို့ ကြွ
တော်မူခြင်းဖြင့် သာသနာတော်သမိုင်းတွင် ရရှိသောအကျိုး
ဆက်များမှာ

- x နိဂြောဓာရုံကျောင်းတော်ကြီး ပေါ်ပေါက်လာခြင်း။
- x သာကီဝင်မင်းမျိုးတို့၏ မာန်စွယ်ကိုနှုတ်ပယ်သော
အားဖြင့်ပေါက္ခရာဝဿမိုးကိုရွာသွန်းစေခြင်း။
- x ဂါထာတစ်ထောင်ဖြင့်တန်ဆာဆင်အပ်သော ဝေဿန္တရာ
ဇာတ်တော်ကြီးကို ဟောကြားခြင်း။
- x မဟာဓမ္မပါလဇာတ်တော်ကြီးကို နာကြားရ၍ ဓမည်း
တော်မင်းကြီးအနာဂါမ်တည်ပြီးနောင်သောအခါ အရ
ဟတ္တမိုလ်တည်ခြင်း၊ မိထွေးတော်ဂေါတမိ သောတာပန်
တည်ခြင်း။

* နောင်သောအခါ ဘိက္ခုနီသာသနာထူထောင်
ခွင့်ကြံခြင်း။

* ယသောဓရာကိုအကြောင်းပြု၍စန္ဒကိန္နရီ ဇာတ်
တော် ကြီးကိုဟောကြားခြင်း။

- x နေပဒကလျာထံ၏ ကြင်ယာတော် - နန္ဒမင်းသား ရဟန်းဖြစ်ခြင်း။
- x သားတော်ရာဟုလာ - အမွေတောင်း၍ - သာမဏေ ဘဝသို့ရောက်ရှိခြင်း။
- x ဆွေမျိုးတို့က မြတ်စွာဘုရားကို ကြည်ညိုစေရန် စွမ်းဆောင်ရာ၌ အမြတ်ဆုံးဘွဲ့ "ကုလပုသာဒ" တေဒဂ် ကို ကာဠုဒါယိမထေရ်အားမြတ်ဗုဒ္ဓကိုယ်တိုင်ချီးမြှင့် တော်မူခြင်း။
- x ရှင်သာရိပုတ္တရာလျှောက်ထား၍ဗုဒ္ဓဝင် ဒေသနာကို ဟောကြားတော်မူခြင်းစသော အကျိုးဆက်များ ဖြစ်ပါ သည်။
- x ပထဝီဝင်အရ ပူလောင်ခြောက်သွေ့သော အခါ ရာသီဖြစ်သည်။
- x ရာသီခွင်အားဖြင့် - မိန်ရာသီဖြစ်သည်။
- x နက္ခတ်အားဖြင့် - ဖဂ္ဂုထနက္ခတ်ဖြစ်သည်။
- x ရာသီပန်းအရ - အင်ကြင်း၊ သရဖီ၊ ပိတောက် ပန်းများပွင့်သည်။
- x ပွဲတော် - သံပုံစေတီပွဲကျင်းပသည်။

(နိဂုံးအမှာစာ)

သာ သ နှာအကျိုးမျှော်ကိုးရင်း လှေလာမိသလောက်
 ထပ်ဆင့် - မျှဝေတာပါ။ ကြောင်းကျိုးဆက်စပ်ပြီး
 ဆင်ခြင်နိုင်တာပေါ့၊ ကထိန်ခံခွင့်ရရှိတဲ့ အချို့ချို့သော
 ရဟန်းသံဃာများအနေဖြင့် “ဝမ်းသာပီတိ ဝမ်းဆီထိ
 နှယ်” ခံစားမိကြပေလိမ့်မည်ဟုတွေး ထင်မိပါတယ်။
 ဘာကြောင့်လဲဟု - အဖြေထုတ်ကြည့်တဲ့အခါ - ဗုဒ္ဓ
 ဘုရားရှင်၏ ပညတ်ချက်တွေကို ခံစားနိုင်၊ ခံစားနိုင်လို့ပဲ
 ဖြစ်တယ်။

ကောင်းသောလိုအင်ဆန္ဒများဖြည့်ဝနိုင်ကြပါစေ
 မသန်း(ပညာရေး)

မြိုင်မီးစာအုပ်များ

- ၁။ သုခမှတ်စု - ဦးသုခ
- ၂။ ဒုစရိုက်ပြစ်ဘေးကင်းလွတ်ရေး
မဟာစည်ဓမ္မကထိကပြန်တန်ဆာအရှင် သုန္ဒရ(ဘီအေ)
- ၃။ ကထိန်အလင်းပြ - ဆရာတော်တစ်ပါး
- ၄။ မြတ်ဗုဒ္ဓ၏ စတဒဂ်ဘွဲ့ ရပုဂ္ဂိုလ်မြတ်များ
ဓမ္မဃောသက ဦးမောင်မောင်
- ၅။ မြန်မာမှုအထွေထွေ - ဒဂုန်ဦးစန်းစွေ
- ၆။ လစဉ်ထုတ်ဘာသာရေးစာစောင်မဂ္ဂစဉ်ဆောင်းပါးများ
ပါစာစုများ၊